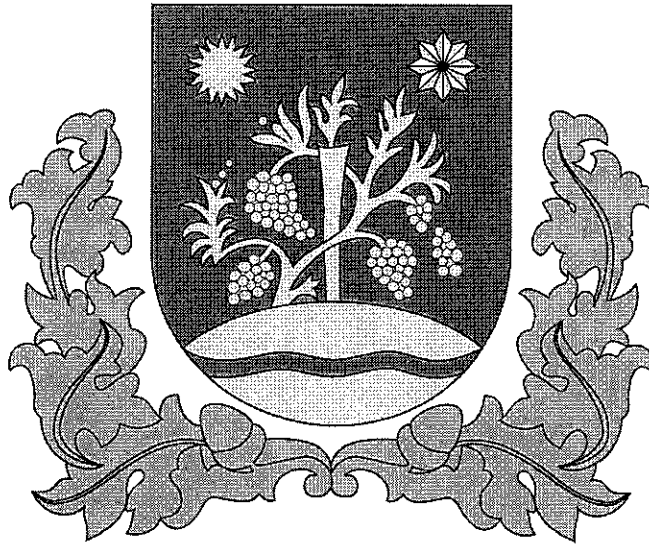

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Sellye Város Önkormányzat

2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	7
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	45
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	54
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	59
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	60
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	62
1. A HEP IT részletei.....	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	62
A beavatkozások megvalósítói.....	63
Jövőképünk.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	65
3. Megvalósítás.....	68
A megvalósítás előkészítése	68
A megvalósítás folyamata.....	68
Monitoring és visszacsatolás.....	70
Nyilvánosság.....	70
Érvényesülés, módosítás.....	71
4. Elfogadás módja és dátuma	72

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sellye Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sellye város Baranya megye déli részén az Ormánságban található. Elmondhatjuk, hogy a régió halmozottan hátrányos térségei közé tartozik, a perifériális földrajzi fekvés gyenge ipari kapacitással párosul.

Infrastrukturális helyzetére jellemző, hogy az elektromos energiahálózat és a vezetékes ivóvízhálózat kiépítettsége 100%-os. A kiépített csatornahálózatra csatlakoznak a város intézményei, ipari üzemei, a bekapcsolt lakások aránya 80%-os.

A vezetékes gázhálózat a városban kiépítésre került. A kommunális hulladék elszállítása megoldott. Az Ormánságban nincs sem I., sem II. rendű út. A belterületi úthálózat kiépítettsége 100%-os, de jelentős felújításra szorulna.

A város vasútvonalon elérhető, bár az utóbbi időben több vonatjárat is megszüntetésre került.

A buszközlekedés főleg a környező települések megközelítését teszi lehetővé.

Sellye városban az elmúlt években számottevő változás a gazdasági élet területén nem tapasztalható. Sajnos az előző évekhez hasonlóan a gazdasági élet ha lassan is, de tovább romlott. A munkáltatók többségére jellemző a periodikus foglalkoztatás, inkább tavasztól-őszig tudnak munkalehetőséget biztosítani, így a téli hónapokban a munkavállalók nagy része munkanélkülivé válik. A beruházások hosszú évek óta elkerülnek a mikrorégiót, pozitív elmozdulásnak még a jele sem látszik.

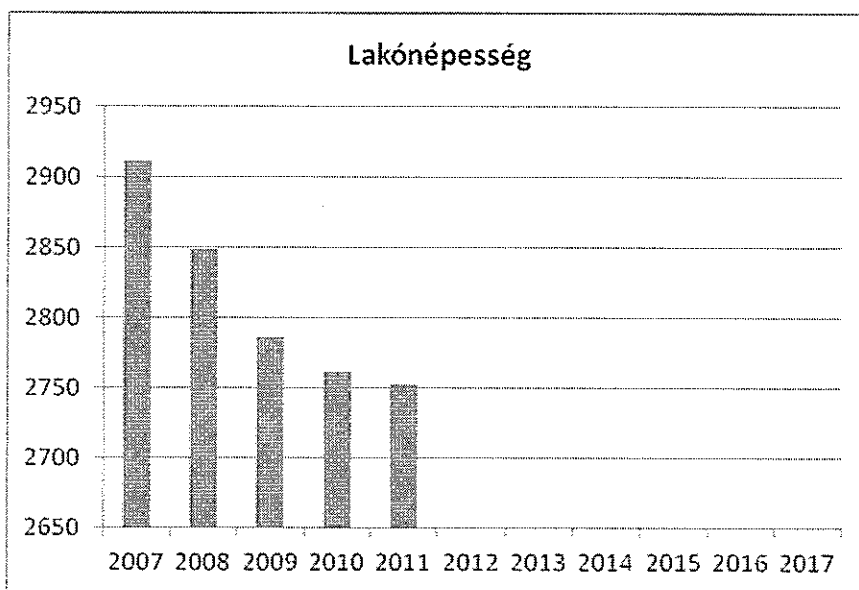
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció

A településen a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat, a központi közfoglalkoztatási programokon keresztül tud munkalehetőséget kínálni az aktív korú nem foglalkoztatott lakosoknak.

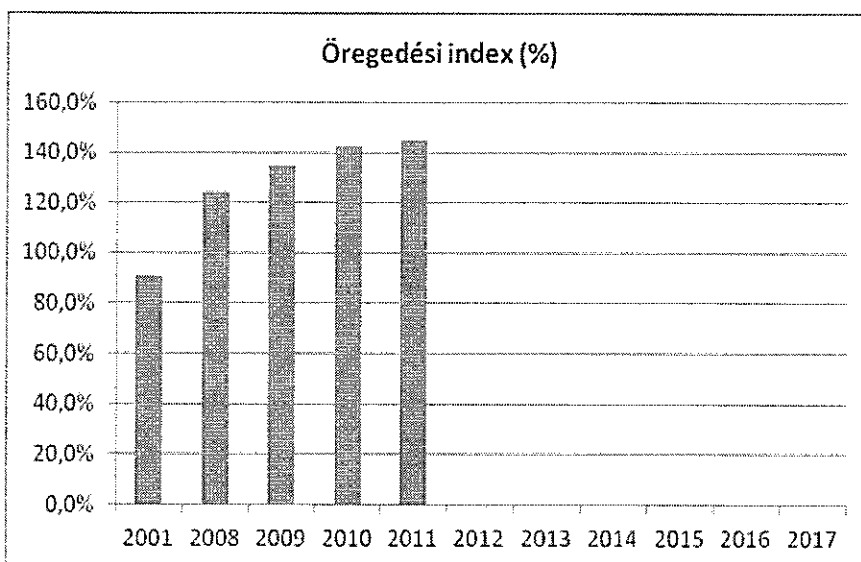
A helyi vállalatok privatizálásakor a korábbi állások közül sokat megszüntettek. Sok vállalat, mezőgazdasági termelőszövetkezet megszűnése is növelte a munkanélküliek számát a térségben. A városban viszonylag magas a vállalkozások száma, de ezek nagy része nem tud alkalmazottakat felvenni, főleg családi vállalkozások.

A lakosság gazdasági aktivitása csökken, az inaktív népesség aránya nő.

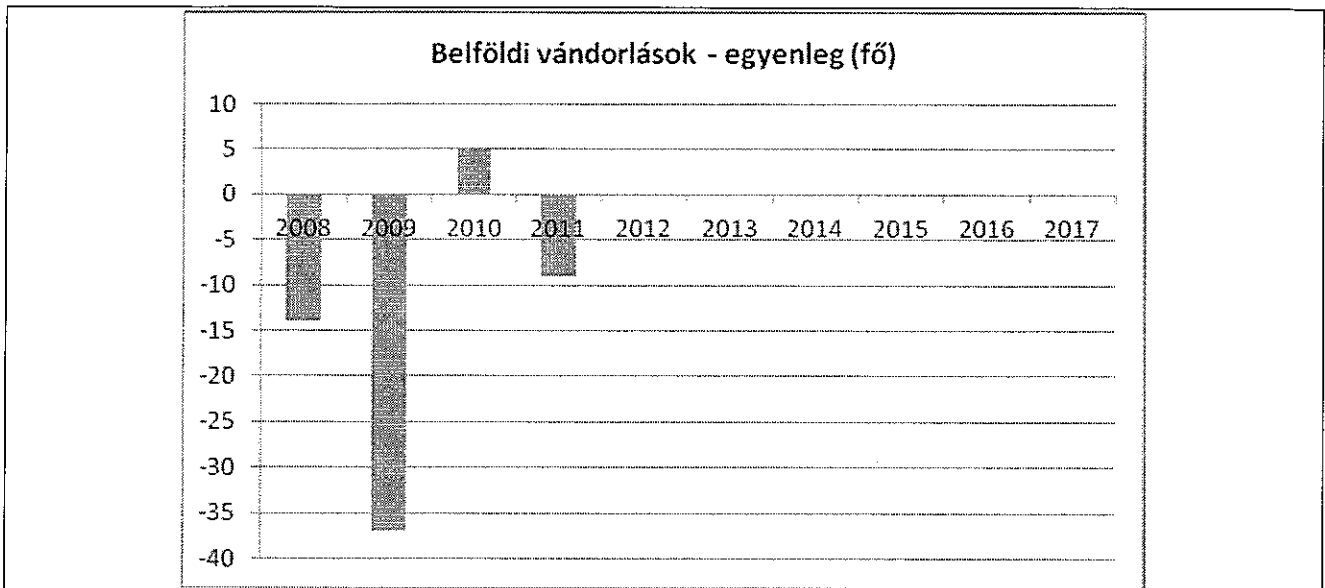
Demográfiai jellemzés:

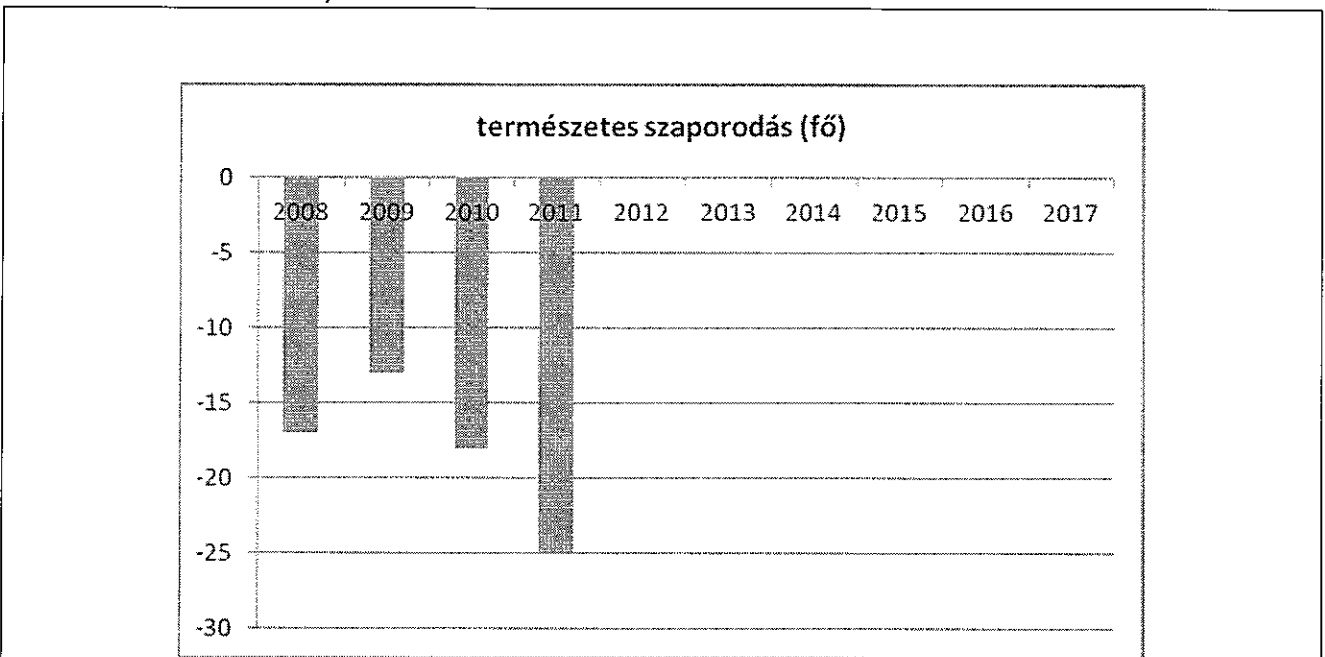
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

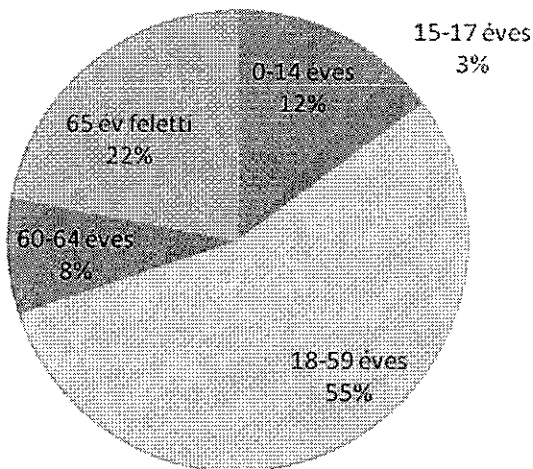

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A demográfiai adatokat tekintve szembetűnő változás, hogy a településen a lakosságszám folyamatosan csökken, napjainkra alig éri el a 2750 főt. Az elmúlt 20 év alatt közel 500 fővel csökkent a település lakossága. Ennek legfőbb okai: a csökkenő születésszám, a magas halálozási arány és az elvándorlás.

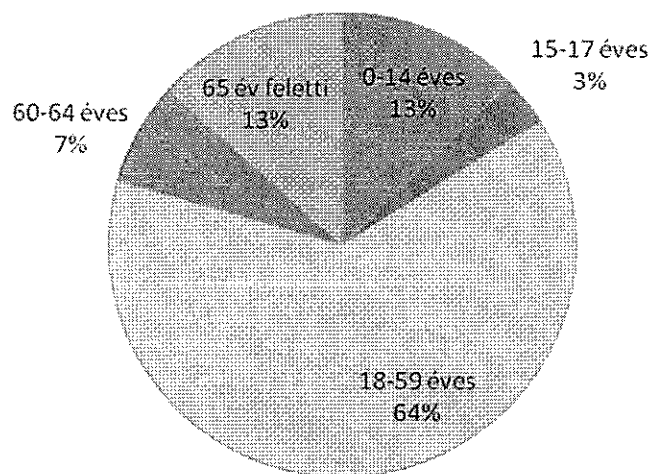
A lakosságszám folyamatos csökkenése mellett az idősek számának folyamatos emelkedése figyelhető meg. A két tendencia oka ugyanaz, mégpedig, hogy a fiatalok a jobb munkavállalási esélyek miatt a környező nagyobb városokba költöznek. A város népességének előregedése következtében egyre inkább növekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

Állandó népesség - nők

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Állandó népesség - férfiak

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakónépesség nemek szerinti megbontásából kiderül, hogy a 0-14 éves korúak aránya, illetve a 15-17 éves korúak aránya teljesen megegyező, azonban a 65 év feletti nők aránya jóval magasabb a férfiénál. Ezt a nők magasabb várható életkora magyarázza, így a településre jellemző, hogy magas az egyedül élő idős nők száma. Az aktív korúak számát tekintve viszont épp ellenkező tendencia figyelhető meg, a férfiak aránya 9%-kal több, mint a nők aránya.

Közszolgáltatások:

A településen az egészségügyi ellátást az Ormánság Egészségközpont biztosítja, amelyben az egészségügyi alapellátásokon kívül számon szakrendelés is helyet kapott. (sebészet, orthopédia, nőgyógyászat, urológia, neurológia, kardiológia, pulmonológia, belgyógyászat, szemészet, bőrgyógyászat, diabetológia, reumatológia, pszichiátria, pszichológia, addiktológia, labordiagnosztika, radiológia, ultrahang, fül-orr-gégészet) A központ 37 környező településről fogad betegeket. A településen Mentőállomás is működik.

Sellyén a szociális szolgáltatásokat az Önkormányzat a SZOCEG Nonprofit Kft-vel kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja. A városban biztosított az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, valamint 24 fő bentlakásos intézményi elhelyezésére is lehetőség van. Az intézmény keretein belül 1-2 fős garzonlakások is kialakításra kerültek, 6 férőhellyel.

A városban működik a Szociális Háló Egyesület Sellyei Ápolási Intézete is, mely 30 fő rászorult személy elhelyezését teszi lehetővé. Az Egyesület biztosít még étkeztetést és házi segítségnyújtást is. Az alapfokú oktatást a településen a Kiss Géza Általános Iskola és AMI biztosítja, az óvodai nevelést pedig az Ormánsági Tücsök Óvoda. Középfokú oktatási intézmény is található a településen, a VM DASZK Mezőgazdasági Szakképző Iskola keretein belül szakmunkásképzés, szakközépiskolai képzés és gimnázium is működik. Az intézmény saját kollégiummal is rendelkezik.

2012-től kezdte meg működését az Ormánsági Közösségi Ház, amely színes, változatos programjaival a kulturális élet központja lett.

A településen aktívan működő civil szervezetek: „ Arany Ősz” Nyugdíjas Klub, Sellyei Tér-Erő Egyesület, Városi Sportkör, Sellyei Shotokan Karate Sportegyesület, Sellyei Horgász Egyesület.

Értékeink, küldetésünk

Önkormányzatunk a lakosság helyzetének megfelelően a kiemelten foglalkozik az egyes helyben leginkább érintett csoportok (idősek, fogyatékkal élők, gyerekek, nők, mélyszegénységben élők) helyzetének javítását célzó intézkedésekkel és feladatokkal. Kiemelt figyelmet szentel a közszolgáltatások és az egészségügyi szolgáltatások minél jobb elérhetőségére, ezzel segítve a lakosság egyes jogainak minél jobb érvényesülését. Küldetésünknek érezzük, hogy a program a célcsoportok életében valós változásokat idézzen elő. Küldetésünk továbbá, a társadalmi integráció támogatása érdekében a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosítása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sellye Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési

intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2011.(II.08.) rendelete a felnőtt-korúakra vonatkozó szociális gondoskodás helyi szabályairól,

- Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2003.(VIII.27.) rendelete a gyermekvédelem helyi szabályairól,
- Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2011.(VI.17.) rendelete az adósságkezelési szolgáltatásról,
- Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/1994.(VII.5.) rendelete az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Sellye Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója,
- Sellye Város Településfejlesztési Koncepciója,
- Sellye Város Településrendezési Terve,
- Sellye Város költségvetési koncepciója,
- Sellye Város Gazdasági programja (Ciklusprogram)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sellye Város Önkormányzata a családsegítést és a gyermekjóléti feladatokat a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat útján látja el.

A gyermekjóléti alapellátások célja: a gyermek testi, lelki, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból való kiemelésének megelőzése.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés keretében biztosítani kell -többek között- a fogyatékossgal élők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását.

Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás stratégiai koncepciói, programjai:

- A Sellyei Kistérség Területfejlesztési Koncepciója
- Közoktatási Helyzetelemzés és Intézkedési Terv
- Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv
- Közoktatás Fejlesztési Terv
- Szociális Szolgáltatás-tervezési Koncepció

- Munkahelyi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv
- Kulturális Közművelődési Stratégia
- Közművelődési Fejlesztési Terv

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez szükséges adatok túlnyomó többsége az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TEIR) rendszerből került kigyűjtésre. Ezenkívül az Önkormányzat saját nyilvántartásaiból, a településen működő oktatási intézmények adatbázisából, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatától, valamint a Járási Munkaügyi Kirendeltségtől gyűjtöttünk adatokat.

A program készítése során adathiány mutatkozott a romákat, nőket és fogyatékosokat érintő több, releváns adattal kapcsolatban is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

E terület vonatkozásában az alapvető jogszabályi rendelkezések, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják, az alábbiak:

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Sellye Városban a jövedelmi és vagyoni helyzet értékelésére Önkormányzatunknak a befolyt helyi adók mértékéből, a gépjárműadó fizetésre kötelezett gépjárművek számából van lehetősége. A településen helyi iparüzési adó, kommunális adó és gépjárműadó fizetési kötelezettség van előírva a lakosok számára. 2012-ben 1043 db gépjármű után írtak elő adófizetési kötelezettséget, összesen 17.400.000.- Ft összegben, melyből 15.243.000.- Ft-ot fizették be a gépjármű tulajdonosok. Iparüzési adó fizetésére a településen 189 cég, illetve vállalkozás kötelezett. Kommunális adó a településen 1035 ingatlanra van kivetve, összesen 15.488.000.- Ft összegben, melyből a tavalyi évben 12.392.000.- Ft folyt be. A befolyt összegek mindhárom adónem esetében a tárgyévben befizetett hátralékokat is tartalmazzák. Önkormányzatunk az üresen álló ingatlanokra 50%-os adókedvezményt biztosít a tulajdonosok részére. Szintén 50%-os kedvezményben részesülnek a 70. életévüket betöltött tulajdonosok, amennyiben egyedül lakják az ingatlant. A kommunális adó 75%-át kell megfizetniük a 60. életévüket betöltött ingatlan tulajdonosoknak, amennyiben egyedül élnek. A legnagyobb hátralék a kommunális adó tartozásokból halmozódik fel, mivel a gépjármű adónál lehetősége van a hatóságnak, hogy az egy éven túli adótartozások esetében a gépjárművet kivonassa a forgalomból. A kommunális adó beszedése érdekében letiltást tud a hatóság alkalmazni, de ez az esetek túlnyomó többségében nem vezet eredményre, mivel a hátralékosok nem rendelkeznek munkahellyel.

A 2012-es évben Önkormányzatunkhoz 18 db méltányossági kérelem érkezett, melyből 4 fő részesült részletfizetési kedvezményben, 4 fő teljes mentességet kapott a kommunális adó megfizetése alól, 10 fő részére pedig csökkentett mértékű adó került megállapításra.

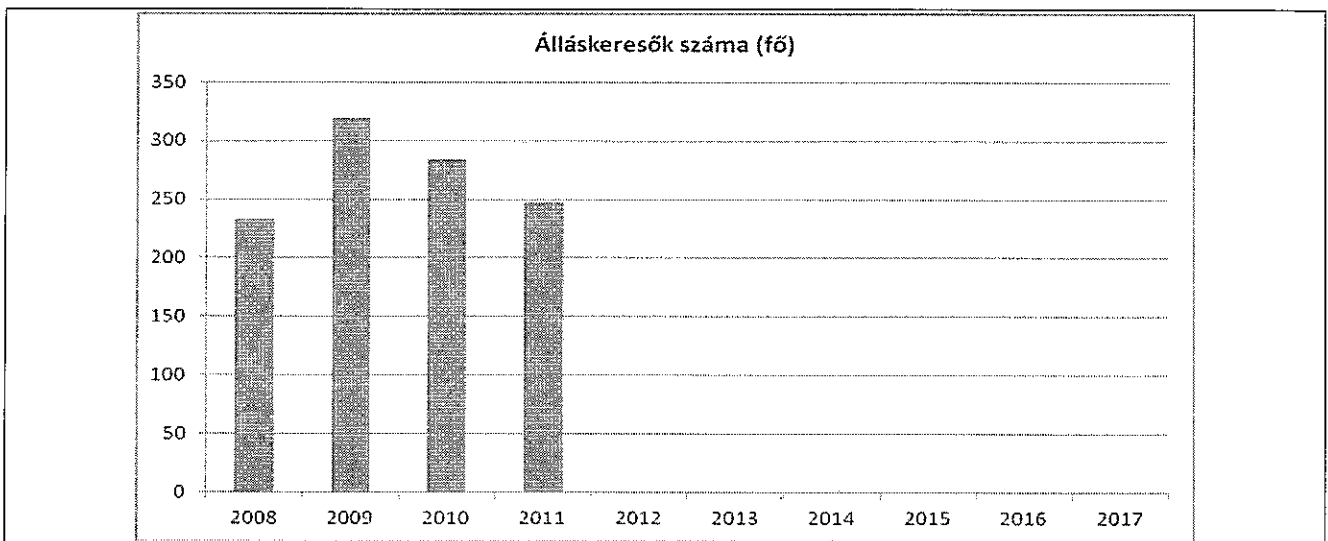
A fentiekből kitűnik, hogy a településen élők jövedelmi, vagyoni helyzete jóval elmarad az országos átlagtól. A kivetett adók megfizetése számos család számára okoz nehézséget.

A lakossági eladósodás megfékezésére Önkormányzatunk új szociális ellátási formát vezetett be, az adósságkezelési szolgáltatást. A szolgáltatást jelenleg 14 család részére biztosítja az Önkormányzat, és 46 család kérelmének ügyintézése van jelenleg folyamatban. Elmondható, hogy a közüzemi számlák fizetése egyre nagyobb nehézséget okoz a településen élő családok számára.

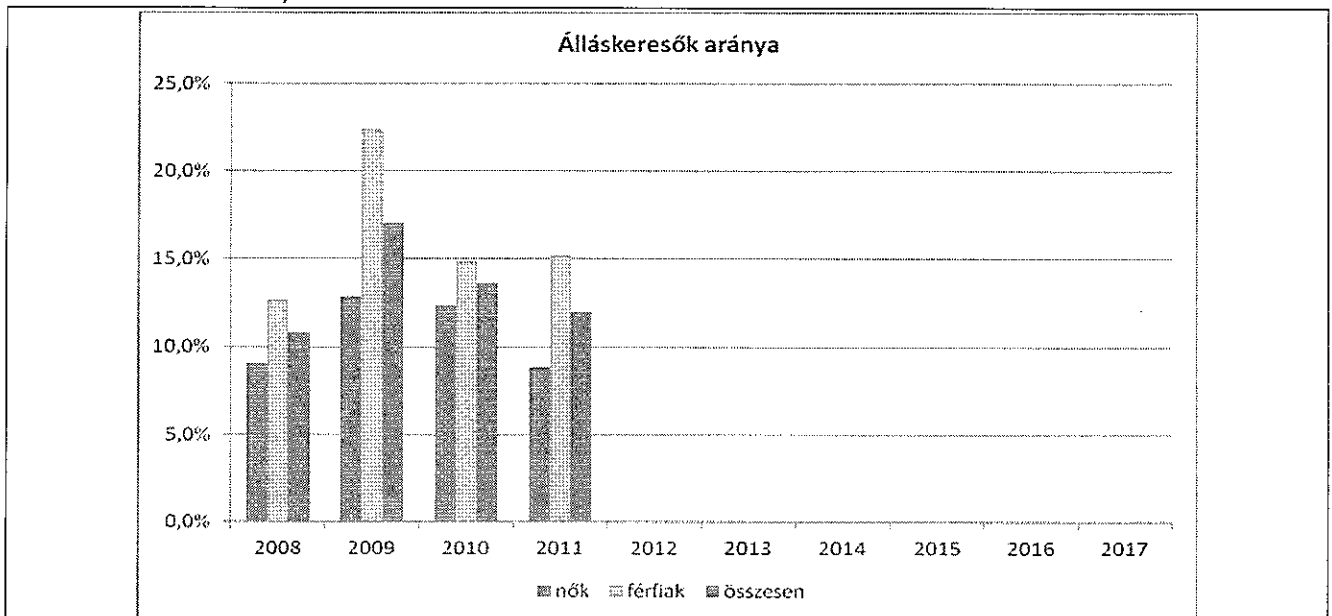
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

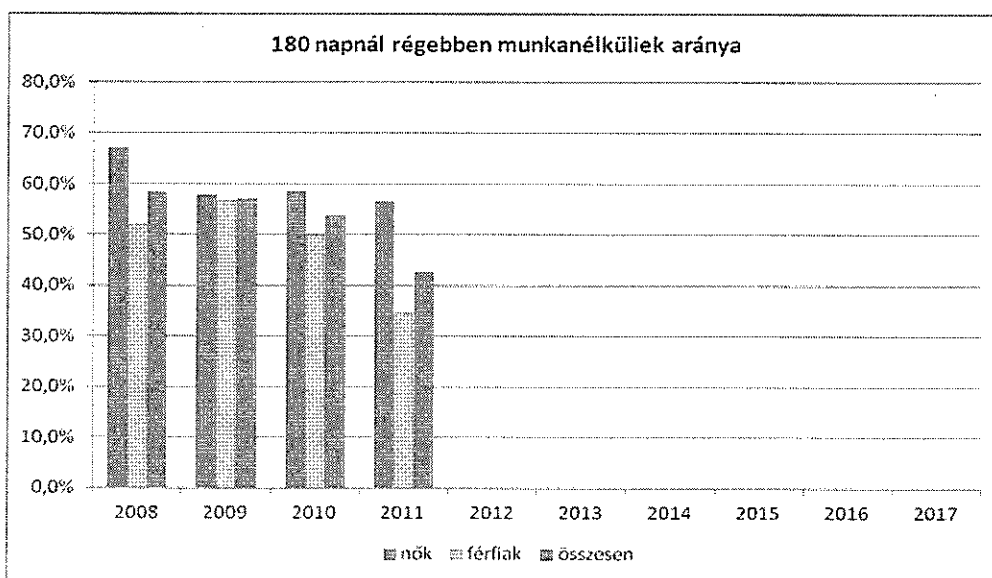

Forrás: TeIR, KSH Tstar

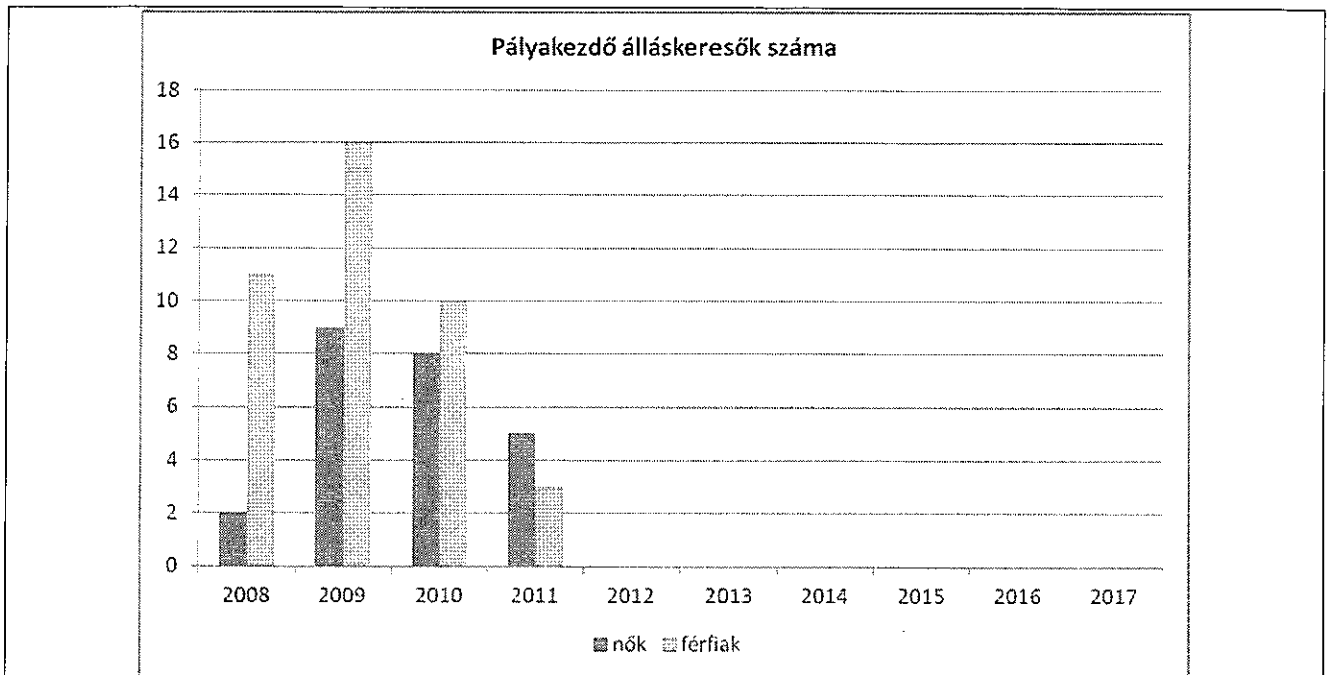
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az álláskeresők számának alakulásából kitűnik, hogy a lakosságszámhoz képest folyamatosan magasnak mondható a regisztrált munkanélküliek száma a településen. 2011-ben az álláskeresők száma 248 fő volt. Az álláskeresők közül a legmagasabb a 21-30 évesek, illetve az 51-60 évesek száma.(74 és 58 fő) Az adatokból kiderül, hogy a településen a pályakezdekők elhelyezkedése okoz nagy nehézséget, illetve a nyugdíj előtt álló korosztály küzd kiemelkedő elhelyezkedési nehézségekkel. A település gazdasági mutatóit ismerve elmondható, hogy a munkanélküliek számának csökkenése nem várható Sellyén, mivel az eddigi nagy foglalkoztatók is egyre nehezebb körülmények között tudnak működni, jellemző, hogy a téli hónapokban általában munkanélküli ellátásra kerülnek a dolgozók. Ez a tendencia főleg az idény jellegű mezőgazdasági és építőipari vállalkozásoknál jellemző.

Forrás: TelR, KSH Tstar

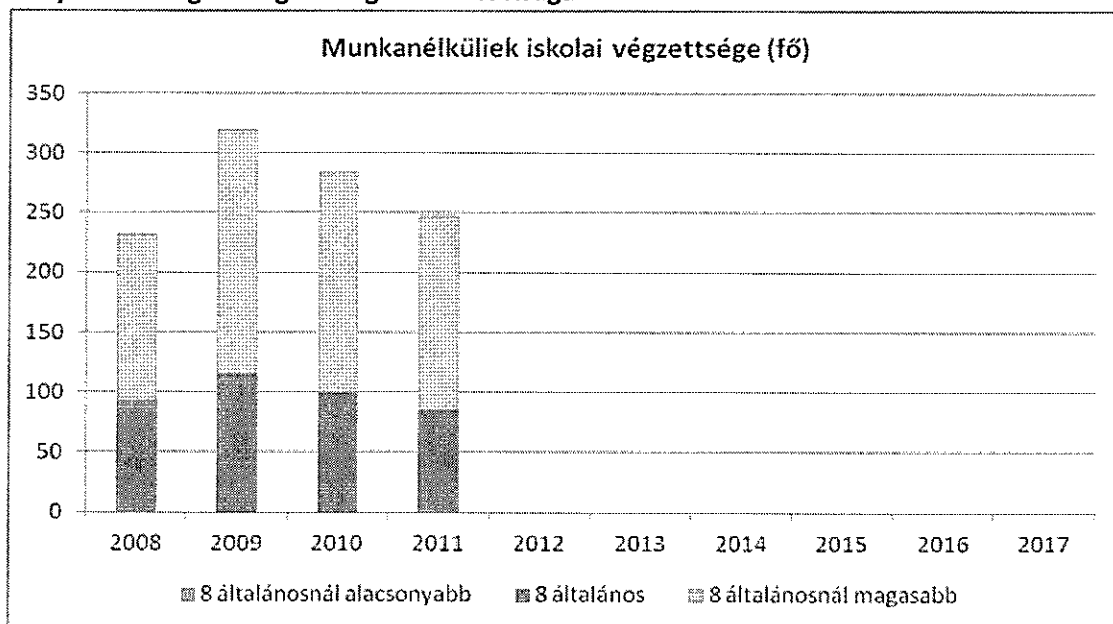
A tartós munkanélküliek számának elemzésekor kiderül, hogy ugyan a grafikon csökkenő tendenciát mutat, azonban még mindig jelentős a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma a településen. Elmondható, hogy a tartós munkanélküliség inkább a nőket sújtja, 2008. óta mindvégig magasabb a számuk, mint a tartós munkanélküli férfiaké. Összességében megállapítható, hogy kb. a munkanélküliek 50% 180 napnál régebben vált munkanélkülivé, ami nagyban megnehezíti a munka világába történő visszatérésüket. A munkanélküliség állapotá válik, amiből egyre nehezebb kitörési pontokat találni, mint az egyénnek, mint az Önkormányzatnak. A munkahely keresés mellett a mentális problémák kezelésére is nagy gondot kell fordítani.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A pályakezdő álláskeresők számának alakulására jellemző, hogy a férfiak száma nagyságrendekkel magasabb a nők számánál. A pályakezdők száma az elmúlt évek során csökkenő tendenciát mutat, 2011-ben 5 nő és 3 férfi regisztrált pályakezdőt tartottak nyilván.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

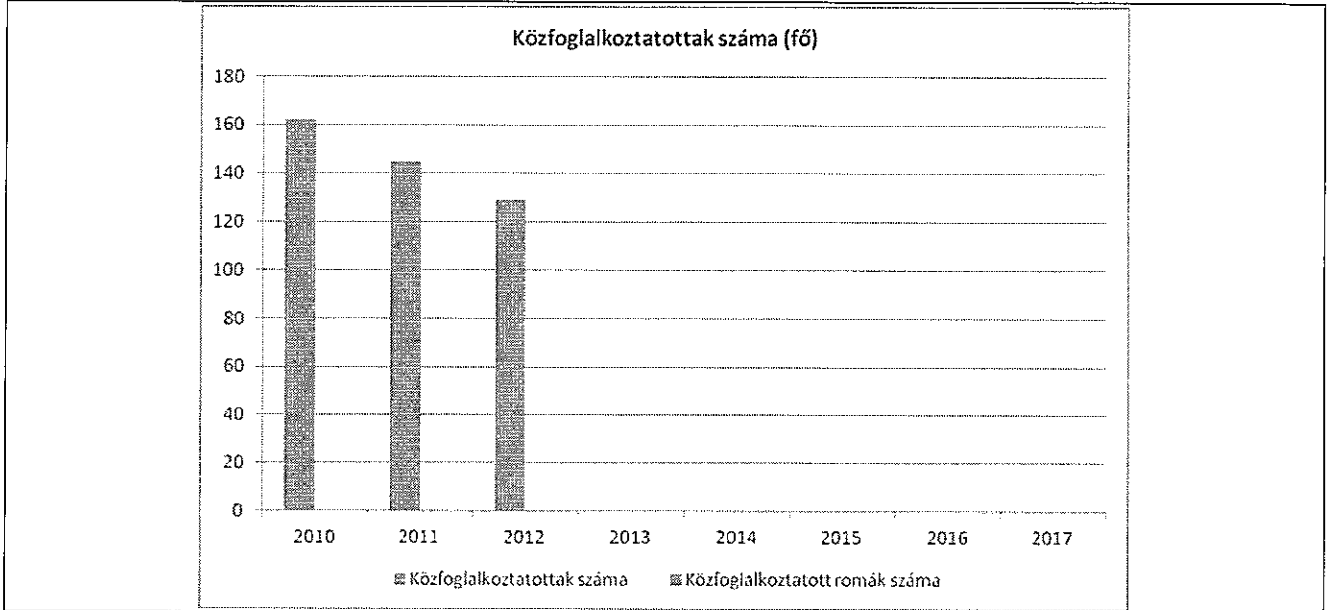
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A munkanélküliek iskolai végzettségét vizsgálva elmondható, hogy a 8 általános iskolánál alacsonyabb végzettségűek aránya a településen nem számottevő. Jelentős viszont a csupán 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma, ami jelentős gátja lehet a munkahelykeresésnek.

A településen általános iskolai felnőttoktatásban egyetlen személy sem vett részt 2009. óta. 2011-ben 1 fő nem rendelkezett 8 általános iskolai végzettséggel.

A településen középfokú, ezen belül szakiskolai felnőttoktatásban 2009-ben 13 fő vett részt, akik sikeres vizsgát is tettek a VM Mezőgazdasági Szakképző Iskolában. Az oktatási intézmény azóta nem indított felnőttoktatási képzést.

c) közfoglalkoztatás

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Önkormányzatunk a jelentős számú munkanélküli foglalkoztatását minden évben közmunka programok keretében valósítja meg. 2010-ben közfoglalkoztatásban 162 fő vett részt, 2011-ben 145 fő, még 2012-ben 129 fő. Fontos változás, hogy a tavalyi évben a közfoglalkoztatottak száma ugyan csökkent, viszont a foglalkoztatási idő nőtt, volt akinek Önkormányzatunk egész éven át tudta biztosítani a közfoglalkoztatás lehetőségét.

A közfoglalkoztatás keretében az alábbi munkák készültek el a településen:

- A közterületi rend és tisztaság, az épített és természeti környezet, valamint a város közrendjének és közbiztonságának védelme, valamint a kommunális, településrendezési feladatok ellátása (parkgondozás, fűnyírás, kertészeti munkák, parlagfű mentesítés, takarítás).
- Külterületi mezőgazdasági utak javítása különös tekintettel a széttiport, elhasznált földutakra, így a térség mezőgazdasági infrastruktúráját, potenciáját javította a program összesen 30 km-en. A munkálatok során az utak melletti szegélyek ápolására is gondot fordítottak. Az utakon található kátyúk felszámolása és a ráhullott nagyobb fák, ágak eltakarítása megtörtént.
- A belvízelvezető árkokban a törött beton burkolatok elszállítása, majd a burkolt árok-szakaszok helyreállítása megtörtént. Az áttereszek javítása, helyreállítása és végül a belterületi árkok külterületi árok csatlakozásainak tisztítása (bokrozással, iszapeltávolítással) végrehajtásra került. A temető melletti szakaszon az árok befedése is megvalósításra került.

- A Sellyei Tűzoltószertár épületének és a Polgári védelemi iroda helyiségének felújítása, szigetelése lett elvégezve úgy, hogy az anyagköltségeket részben az Önkormányzat, részben pedig a Katasztrófa védelem biztosította. Ezen túlmenően a program során a település közterületeinek síkosság mentesítése került megvalósításra.
- Az önkormányzati tulajdonú területen szaporító kert került kialakításra, ahova egy modern polikarbonátos növényház került 180 m² területen. A program során következő növények termesztése folyt: burgonya, káposzta, vöröshagyma, sárgarépa, petrezselyem, paprika, paradicsom. A megtermelt javak igény szerint felhasználásra kerültek a közintézményeknél, a közétkeztetésben, a fennmaradó mennyiség pedig önköltségi áron lett értékesítve a helyi lakosok számára. A program legfőbb célja a projektbe bevont 30 személy hosszabb időre történő foglalkoztatása. 2012.12.10. napjától „Háztáji növénytermesztés és tartósítás” -Újra tanulok projekt keretében- szakmai képzésben vettek részt. A képzés célja a képzésben résztvevők visszavezetése a munka világába, a növények termesztéséhez, tárolásához, tartósításához szükséges ismeretek, készségek elsajátítása gyakorlati foglalkozások és elméleti modulok során.

A közfoglalkoztatásban részt vevő romák/cigányok arányáról Önkormányzatunk nem rendelkezik adattal.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településre jellemző, hogy a vállalkozások száma folyamatosan csökken, a munkalehetőségek egyre szűkülnek a településen. Az utóbbi időben több munkahely is megszűnt a településen és környékén, (Pl: MIZO Rt Sajtüzeme, Elcoteq Pécs) amelyek jelentős számú munkavállalót foglalkoztattak. Jellemző, hogy a megmaradt vállalatok, cégek is jelentősen csökkentették az alkalmazottaik számát.

Sellye a baranyai megyeszékhelytől, Pécsről 45 km-re fekszik, a gépkocsival történő bejárást segíti a 5801 számú út jelenleg is tartó felújítása. A megyeszékhely gépkocsival kb. 45 perc alatt érhető el. Az autóbusz közlekedésre jellemző, hogy Sellyéről közvetlenül Pécsre munkanapokon 7 járat indul 04.15-től 14.30-ig bezárólag. A menetidő átlagosan másfél óra. Vonattal kb. egy óra alatt juthatunk Pécsre, naponta 9-szer indul szerelvény.

Felnőttképzéssel a településen a VM Mezőgazdasági Szakképző Intézet, valamint a Baranya Megyei Kormányhivatal Sellyei Járási Hivatala Járási Munkaügyi Kirendeltség foglalkozik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Járási Munkaügyi Központon keresztül működik egy program a településen kifejezetten 25 év alattiak számára - Első munkahely garancia elnevezéssel - amely során a foglalkoztatónak 100%-os bérköltség támogatást nyújt a Központ, illetve ha igényli, akkor utazási támogatást is tudnak nyújtani. Ebben jelenleg 7

fő vesz részt. A képzés lehetősége folyamatosan biztosított a munkanélküliek részére, bár jelenleg helyi képzések nincsenek, a képzéseket jellemzően Pécssett szervezik. A képzésre való eljutás biztosítására 90%-os utazási igazolványt tud biztosítani a Munkaügyi Központ.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Járási Munkaügyi Központ tájékoztatása alapján az Ormánság fejlődéséért indult egy hosszabb távú foglalkoztatási projekt, melyben 2 foglalkoztató vett részt, és 50 embernek adott munkalehetőséget a környéken. A tavalyi év során 20 fő munkanélküli vett részt a Sorsfordító elnevezésű programban.

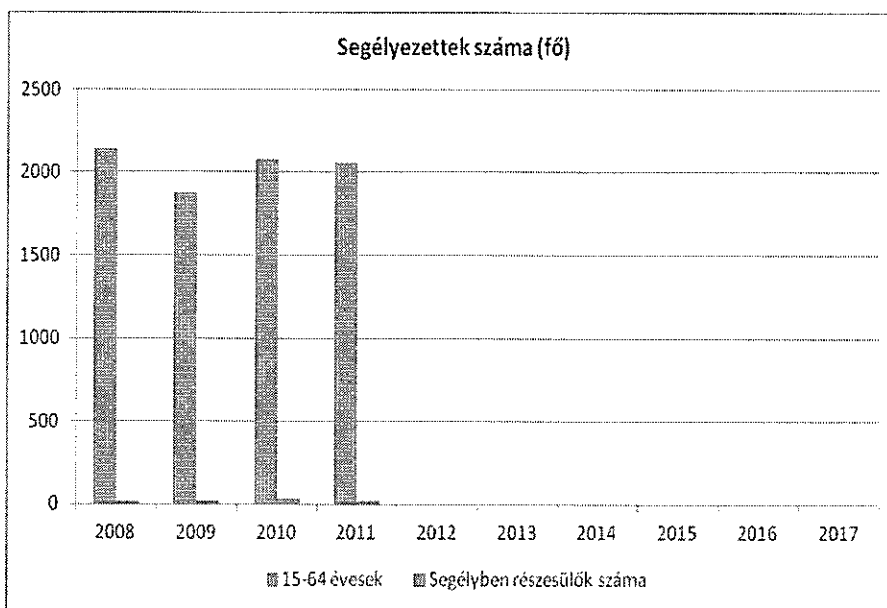
g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Önkormányzatunk a saját fenntartású intézményekben való foglalkoztatás során nem tesz különbséget etnikai, faji hovatartozás szempontjából a munkavállalók között. Arra vonatkozóan nem rendelkezünk adattal, hogy hány fő mélyszegénységben élő és roma származású munkavállalót alkalmaz az Önkormányzat saját fenntartású intézményekben.

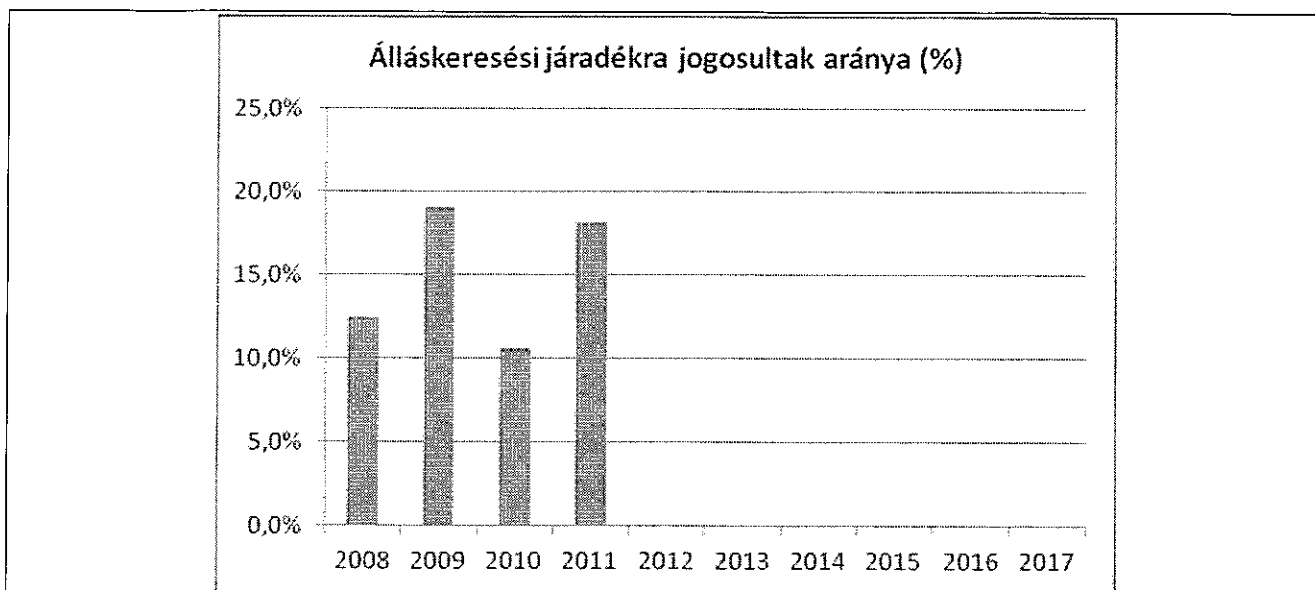
h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a településen a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetést alkalmaztak volna.

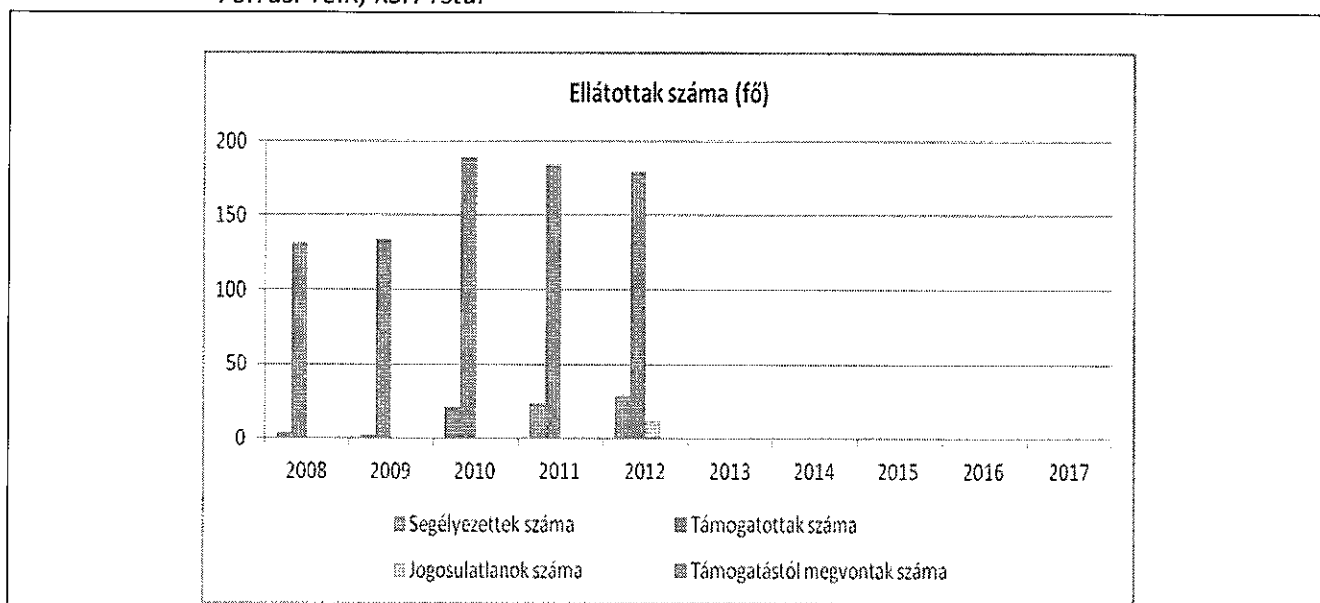
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

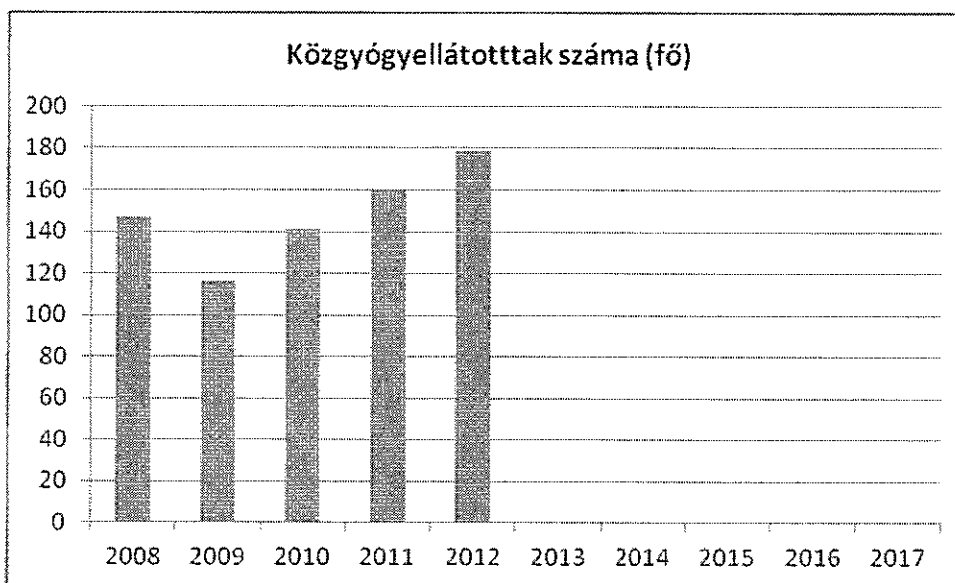

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A munkanélküliségi adatokból egyértelműen látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása. A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek –álláskeresési segély, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély–számának emelkedésével. A grafikonokat áttekintve elmondható, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élő munkanélküliek településünkön hozzájutnak az aktív korú nem foglalkoztatott személyeknek biztosított támogatások valamelyikéhez.

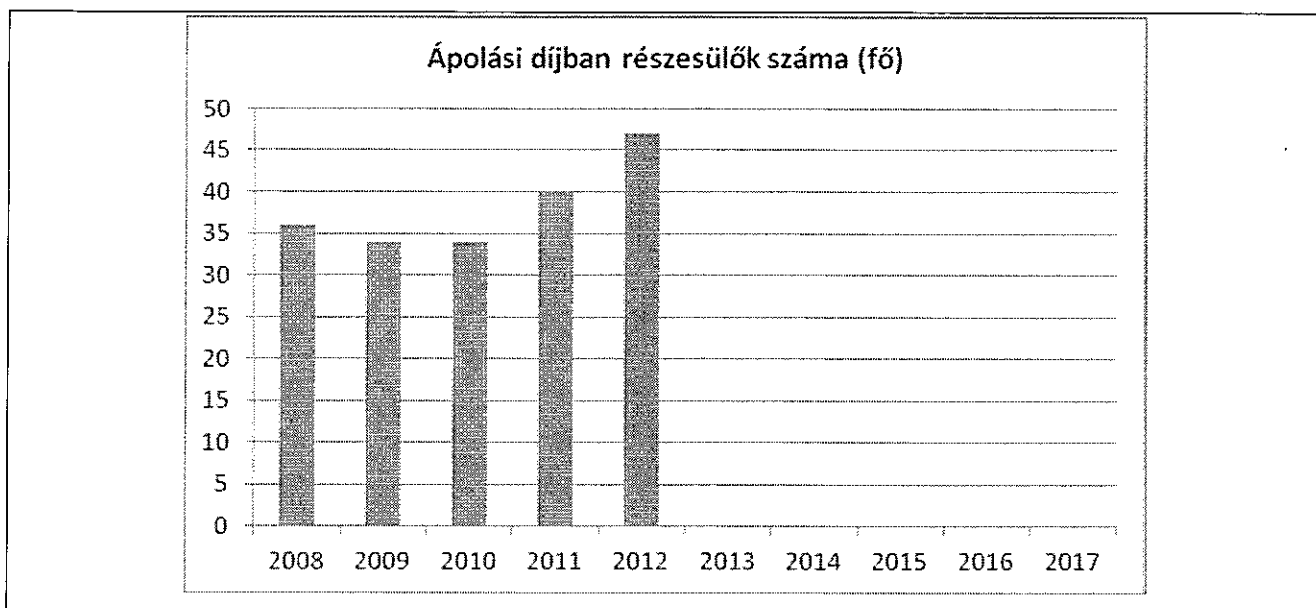
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Sztv.) 2011. januárban hatályba lépő rendelkezései szerint meg kell szüntetni az aktív korúak ellátására való jogosultságát annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (továbbiakban: FHT) jogosult személynek, aki az ellátás éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben az FHT-ra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban közfoglalkoztatásban nem vett részt, vagy

kereső tevékenységet nem folytatott, vagy munkaerőpiaci programban nem vett részt, illetve az Ft. szerinti és legalább 6 időtartamban meghirdetett képzésben nem vett részt, vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban. Önkormányzatunk igyekezett a közfoglalkoztatást úgy megszervezni, hogy minél több aktív korú nem foglalkoztatott személy teljesíteni tudja a 30 napos munkavállalási kötelezettségét az önkormányzatnál teljesíteni. A tavalyi év során a fenti ok miatt 12 főnek kellett megszüntetni az FHT-ra való jogosultságát.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A közgyógyellátásban részesülők számának vizsgálatakor megállapítható, hogy az elmúlt évben folyamatosan nőtt a közgyógyellátottak száma a településen. Ennek legfőbb oka, hogy a településen egyre nő az idősök száma, valamint, hogy a jövedelmek alacsony volta miatt egyre többen válnak jogosulttá az ellátásra. Sellye Város Önkormányzata a felnőtt-korúakra vonatkozó szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 3/2011. (II.08.) sz. rendeletének 22.§ alapján lehetőséget biztosít arra, hogy az alanyi és normatív jogon megállapított jogosultság mellett, méltányosságból is megállapításra kerülhessen közgyógyellátás. A helyi rendelet alapján azon sellyei lakcímmel rendelkező személynek állapítható meg a jogosultság, akinek a rendszeres havi gyógyító ellátásának költsége eléri, vagy meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20%-át, feltéve hogy a családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 180%-át, egyedül élő esetén 230%-át. Ez a helyi szabályozás számos beteg ember mindennapjait könnyíti meg, segít a betegségből való kilábalásban, az egészség helyreállításában és megőrzésében.

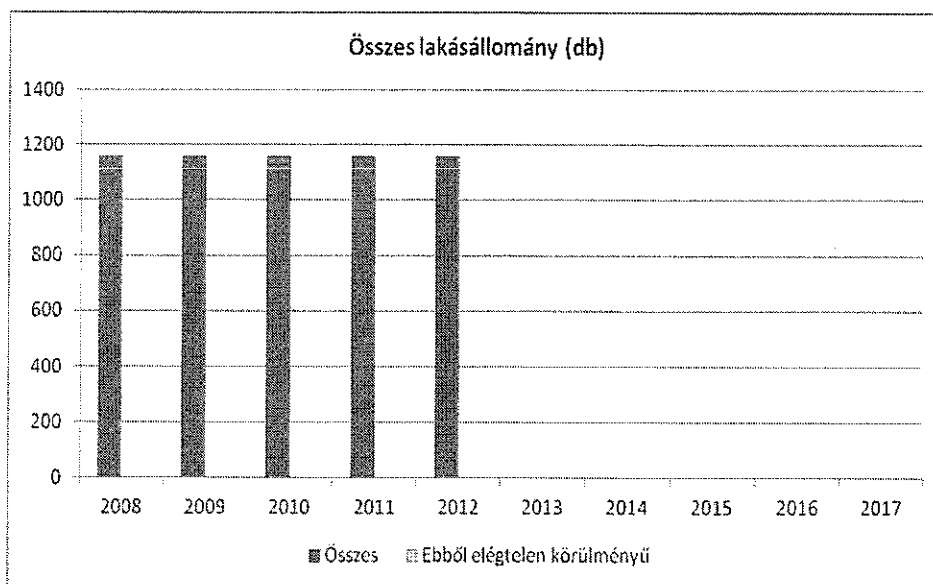

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti grafikonból kitűnik, hogy az ápolási díjban részesítettek száma az elmúlt évek során szintén emelkedő tendenciát mutat. Az ok ismét az egyedül élő idősök magas számában rejlik, valamint abban a jelenségben, hogy a munkanélküli hozzátartozó inkább ápolási díj iránt nyújt be kérelmet, minthogy foglalkoztatást helyettesítő támogatást kérjen, mivel az ápolási díjnak magasabb a havi összege, valamint szolgálati időnek minősül. Emellett még lehetősége van az ápoltnak arra is, hogy az ápolási díj folyósítása mellett maximum napi 4 órában munkát vállaljon. Az utóbbi időkben elmondható, hogy a beteg hozzátartozóval rendelkező családok számára egyfajta megélhetési forrássá vált az ápolási díj.

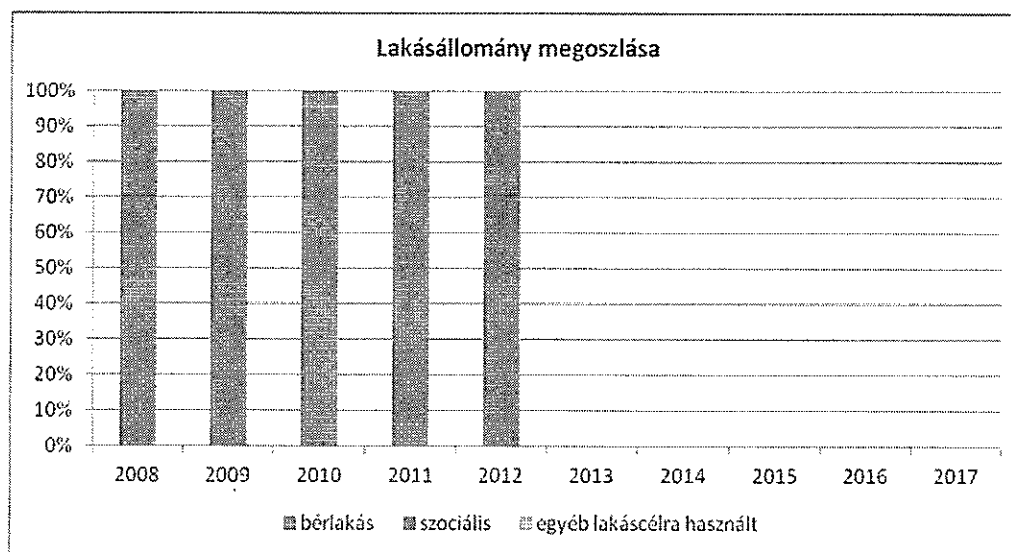
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

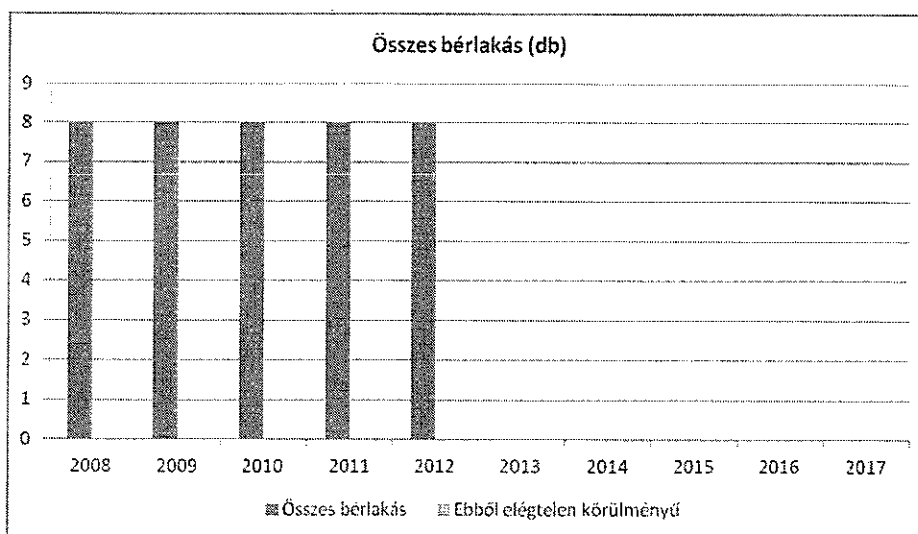
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen a lakásállomány száma az elmúlt években nem változott, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma elenyésző. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él, alacsony az albérletben élők száma. Hajléktalan személyt Sellye városban nem tartanak nyilván, önkormányzatunknak sincs róla tudomása.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

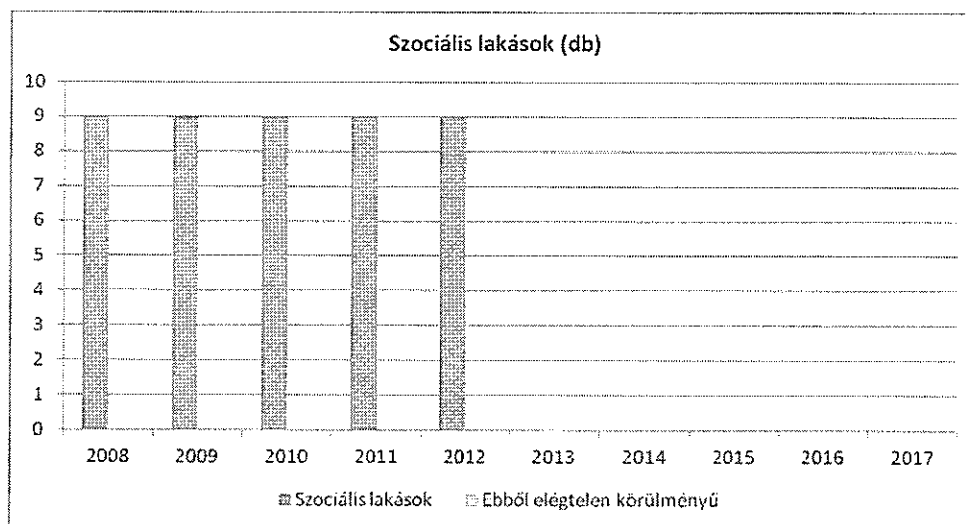
a) bérlakás-állomány

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Önkormányzatunk 8 szolgálati lakással rendelkezik, melyben az Önkormányzat intézményeinél dolgozó köztisztviselők, közalkalmazottak laknak. A lakások kezelője a Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft. A lakások közül nincs olyan, amelyik elégtelen lakhatási feltételeket biztosítana.

b) szociális lakhatás

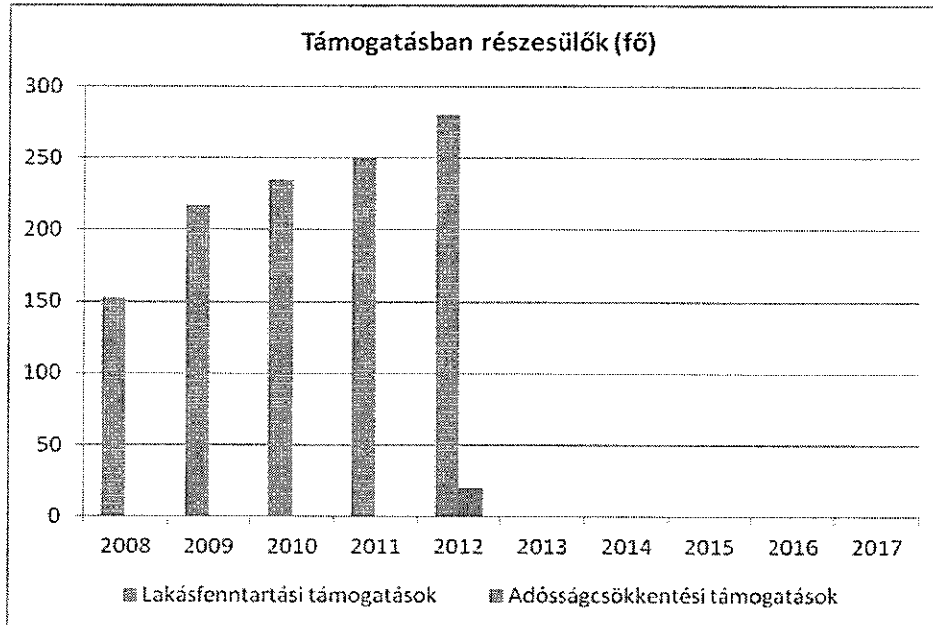
Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Sellye Város Önkormányzata 9 db szociális bérlakással rendelkezik, melyeknek kihasználtsága folyamatos. Elégtelen lakhatási körülményeket biztosító szociális bérlakásunk nincs. Sellye Város Polgármestere rendelkezik bérlőkijelölési joggal, a lakások üzemeltetője szintén a Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft. Lakbértartozása az elmúlt évben 1 főnek volt, mivel az Önkormányzat alacsony bérleti díjakat szabott meg, így a bérlőknek nem jelent nagy anyagi megterhelést a lakbér kifizetése. Lakbérkedvezményt egy bérlőnek állapított meg a polgármester.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem lakáscélú ingatlanokat nem laknak a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, vagy normatív alapon állapítható meg.

Sellyén a lakásfenntartási támogatások jelentős része az E-ON-hoz kerül átutalásra, a kérelmező áramdíjának csökkentése végett. Ezt követően a vízdíj fizetéshez kérik legelőször a támogatás átutalását.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2011. évi módosításával új ellátási formaként vezette be a települési önkormányzatok által biztosítható adósságkezelési szolgáltatást. Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás, amely egyrészt a lakásfenntartással összefüggő eladósodás megelőzésére másrészt hátralék felhalmozódás esetén az adósság konszolidációjára irányuló pénzügyi támogatásokat és személyes tanácsadói tevékenységet foglalja magában. A szolgáltatás célja a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, lakhatással kapcsolatos hátraléka miatt eladósodott és a lakhatás biztonságának elvesztésével fenyegetett adósok fizetőképességének helyreállítása, a lakhatás biztonságának megőrzése. Az adósság felszámolásának eszköze az adósságcsökkentési támogatás, a hitelezővel való részletfizetési megállapodás elősegítése, a racionális és arányos fogyasztási minták megismertetése, a háztartás likviditásának erősítése az

öngondoskodó képesség növelésével, kivételes esetben szociális transferek igénylésével. Az adósságcsökkentési szolgáltatás két, szorosan összekapcsolódó eleme az adósságcsökkentési tanácsadás és az adósságcsökkentési támogatás. A tanácsadás célja, hogy a szolgálatot felkereső adósok szándékait megismerve, közösen felállított adósságrendezési terv segítségével adósságállományuk megszűnjön, és fizetőképességük helyreálljon, melyhez meg kell ismerni az adós háztartásának működését, az együttműködés lehetséges formáit, esetleges támogatási lehetőségeket. A adósságcsökkentési támogatás vissza nem térítendő szociális támogatás, mely anyagi segítséget nyújt a felhalmozódott adósságállomány visszafizetéséhez.

Sellyén a magas munkanélküliség, az aluliskolázottság, az előregedő lakosság, az alacsony jövedelmi színvonal, a rossz egészségi állapot, a megélhetés biztosításában a szociális transferek kiemelt jelentősége illetve a rendkívül magas lakossági eladósodás jelenléte indokolta a projekt megvalósítását. A családok anyagi, jövedelmi problémáinál (eladósodás, fizetéseképtelenség) a munkahelyek hiánya és a családok rossz pénzkezelési és háztartásgazdálkodási gyakorlata a legfontosabb nevesíthető ok, mely megoldására a családsegítő szolgálat által biztosított anyagi jellegű és pénzkezelési problémákra orientált segítség, komplex támogató rendszer és az irányított együttműködés vezethetnek csak eredményre.

A kistérségben elsőként Sellye Város Önkormányzata vezette be az adósságkezelési szolgáltatást.

Az adósságkezelési szolgáltatás egyrészt a kistérségi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat által ellátott adósságkezelési tanácsadásból, másrészt az önkormányzat által biztosított adósságcsökkentési támogatásból áll, melynek mértéke a jogszabályi előírás szerint nem haladhatja meg az adósság 75%-át és összege legfeljebb 300 000 Ft lehet.

Adósságkezelési szolgáltatás a gyakorlatban 2011 szeptemberétől indult Sellyén. A mai napig 46 kérelem érkezett a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat adósságkezelési tanácsadójához. Az előgondozás 38 esetben indult meg, de csak 20 család esetében volt ez, a 3 hónapos együttműködés sikeres és került a tanácsadó támogatási javaslata a szociális bizottság elé.

A bizottság a kérelmeket pozitívan bírálta el. A felhalmozott adósságokat minden esetben 50 %-ban vállalta át az önkormányzat (90%-os visszaigényelhető normatív állami támogatás mellett), a fennmaradó különbözet kifizetésére pedig 12 havi részletfizetési lehetőséget biztosított az adósok számára.

Statisztikai adatok:

<i>szolgáltatás típusa</i>	<i>lakossági adósság mértéke</i>	<i>átvállalt adósság mértéke</i>	<i>állami támogatás (90%)</i>	<i>önkormányzat saját ereje (10%)</i>
áramdíj (E-ON)	3 047 620 Ft	1 523 808 Ft	1 371 428 Ft	152 380 Ft
gázdíj (E-ON)	378 435 Ft	189 217 Ft	170 295 Ft	18 922 Ft
víz- és csatornadíj	781 160 Ft	389 251 Ft	350 326 Ft	38 925 Ft
összesen	4 207 215 Ft	2 102 276 Ft	1 892 049 Ft	210 227 Ft

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A program sikeresnek mondható, de csak azokban a családokban nyújt valódi megoldást, ahol a családok anyagi kondíciói megfelelő mértékűek ahhoz, hogy pénzügyi szokásaik tudatos megváltoztatásával, takarékos szolgáltatáshasználattal, képesek a számlafizetési kötelezettségük teljesítésére.

f) eladósodottság

A lakossági közüzemi díjhátralékok felhalmozódásának gazdasági és társadalmi okai vannak, mely a rendszerváltás időszakára vezethető vissza. Ekkor indultak meg azok a folyamatok, mely eredményeként a háztartások bevételi és kiadási struktúrája gyökeresen megváltozott.

A 90-es évek előtti gazdaság pazarló életmódra szoktatta a lakosságot. Lakások pozitív irányú mennyiségi és minőségi változásokon mentek keresztül, közművek gyors kiépülése, az olcsó energiaárak a fogyasztás növekedését eredményezték.

A gazdasági átalakulás, az árak piacivá válása, az ártámogatások leépítése következtében a közüzemi díjak drasztikusan emelkedtek. A megjelenő egyre nagyobb arányú munkanélküliség, a jövedelmek nagyarányú differenciálódása, a reáljövedelmek csökkenése csak súlyosbították a helyzetet. A lakások fenntartási kiadásai rövid idő alatt hatalmas emelkedést értek el. A háztartások számára egyre nagyobb terhet jelentett a lakhatással kapcsolatos kiadások fedezése. A családok nem tudtak alkalmazkodni a kialakult helyzethez, így megjelent a díjhátralékosság. Az adósságok felhalmozódása azokat a háztartásokat érintette első sorban, amelyek tartósan jövedelem hiányosnak bizonyultak.

A probléma központi segítséget igényelt, a felhalmozódott lakossági hátralékok kezelésében nyilvánvalóvá vált a helyi önkormányzatok szerepvállalásának szükségessége.

A lakásfenntartási támogatások évről-évre növekvő száma, valamint az adósságkezelési szolgáltatási támogatás iránti kérelmek magas száma is mutatja, hogy a lakosság körében Sellyén is egyre nagyobb gondot okoz a lakóingatlanok fenntartása, a közüzemi számlák kifizetése. A probléma különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családokat érinti. Az eladósodottság problémáját jelzi az is, hogy az elmúlt évben számos család kereste fel önkormányzatunkat azzal, hogy a Nemzeti Eszközkezelőnek ajánlja fel házáat megvételre, hogy aztán utána bérlőként lakhasson benne tovább. Önkormányzatunk minden rendelkezésére álló eszközzel támogatja az eladósodott családokat.

A családok eladósodottságának megelőzése, megszüntetése érdekében fontos lenne akár klubfoglalkozások keretében is bővíteni a családok ismereteit a felelős pénzgazdálkodásról, a hitelfelvetelek buktatóiról, valamint egyéb gazdasági ismeretekről.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóvezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen nem található lakott ingatlan a településen. A településen lévő közszolgáltatásokhoz mindenki egyenlő eséllyel juthat hozzá. Az ivóvíz hálózat kiépítettsége 100%-os a településen. A csatornahálózat a Petőfi utcában, a Dózsa György utcában még nem került kiépítésre. A gázhálózat kiépítése lehetővé teszi, hogy a településen bármely ingatlan csatlakozhasson rá.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Sellye város közigazgatási területén szegregátum nem található.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az 1997.évi CLIV törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	2	1
2009	0	2	1
2010	0	2	1
2011	0	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sellye Város Önkormányzata a fenti alapellátásokat teljes körűen biztosítja. A településen 2 felnőtt és 1 gyermek háziorvosi körzet működik. A fogorvosi körzetek száma: 2, valamint 2 fő szakképzett védőnő látja el a védőnői feladatokat a városban. Az ügyeleti ellátás szintén elérhető a lakosság részére helyben, az Ormánság Egészségközpontban. Az iskola-egészségügyi ellátásról a házi gyermekorvos gondoskodik.

Az egészségügyi alapellátáson kívül az Ormánság Egészségközpont helyet ad számos szakrendelésnek is, így például: sebészet, orthopédia, nőgyógyászat, urológia, neurológia, kardiológia, pulmonológia, belgyógyászat, szemészet, bőrgyógyászat, diabetológia, reumatológia, pszichiátria, pszichológia, addiktológia, labordiagnosztika, radiológia, ultrahang, fül-orr-gégészet.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés megoldott, a házi gyermekorvos és a védőnők aktív közreműködésével. A legfontosabb szűrővizsgálatok: mozgásszervi elváltozások, fogazat, hallás, látás, tápláltság, mentális állapot felmérése. Amennyiben a szűrővizsgálatokon eltérést észlelnek, az újszülött kori hallásvizsgálat kivételével, helyben van lehetőség a szakorvosi ellátás igénybevételére.

Az Ormánság Egészségközpont szervezésében valósulnak meg a felnőtt lakosság részére igénybe vehető szűrővizsgálatok: mammográfia, érrendszeri szűrővizsgálat, prosztatata szűrővizsgálat, béldaganatok szűrővizsgálata, valamint a csonttritkulás állapotfelmérése.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Ormánság Egészségközpontban a rászorultak különféle rehabilitációt segítő ellátást vehetnek igénybe. Ilyen például a sonotherápia, gyógymasszőr, gyógytorna, fizikoterápiás kezelések.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek táplálkozási szokásai nagy befolyással vannak felnőttkori étkezésükre, hiszen étkezési szokásaink gyermekkorban alakulnak ki. Ilyenkor alakul ki az egész életre szóló táplálkozási magatartás. A közétkeztetési ellátásnak részt kell vállalnia abban, hogy a táplálkozási magatartás helyes irányban alakuljon és az egészséget és annak megőrzését, illetve a betegség megelőzését szolgálja.

Sellye városban az óvodás és iskoláskorú gyermekek étkeztetését az Önkormányzat az Ormánsági Tücsök Óvoda főzőkonyhájáról biztosítja. Az intézmény körültekintően gondoskodik arról, hogy a gyermekek részére biztosított étel minőségileg és mennyiségileg is feleljen meg életkoruk sajátosságainak. Az intézmény szem előtt tartja, hogy a felhasznált nyersanyagok változatosak idényszerűek és változatosak legyenek. Fontos szempont az energia és tápanyagtartalom arányos eloszlása is. A főzőkonyha igyekszik az étlapot változatossá tenni, ügyel arra, hogy egy-egy étel ismétlődése csak 3-4 hetente történjen. A

gyermek életkori sajátosságainak és ízlésvilágának, valamint a korszerű, egészséges táplálkozás követelményeinek betartásával igyekszik az étlapot összeállítani.

A felnőtt lakosság körében a rászorultak étkeztetését a SZOCEG Kft a Napsugár Időskorúak Szolgáltató Központjában oldja meg. A főzőkonyha az idős emberek sajátos igényeinek megfelelően állítja össze az étlapot. Igyekszik a jól megszokott ételek mellé újfajta, korszerű, egészséges nyersanyagok felhasználásával készült ételeket is becsempészni az idősek étkeztetésébe.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sellyén a sportprogramokhoz való hozzáférést nagymértékben segíti a Városi Sportcsarnok. A Sportcsarnokban labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, ping-pong közül válogathatnak az érdeklődők. A városban karate edzések igénybevételére is lehetőség van, két klub is működik a településen. Hetente több alkalommal kangoo, zumba valamint jóga órák teszik színessé a helyi sportéletet.

A nyári hónapokban a Strandfürdőben a gyermekek részére úszásoktatás folyik, a sellyei úszók a környékbeli versenyeken szép eredményeket érnek el.

A Strandfürdő szomszédságában található a városi sporttelep, amely egész nap nyitva áll a sportolni, futni vágyók számára.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sellye Város Önkormányzata 2008-ban a szociális alapszolgáltatási feladatok és a szakosított ellátások működtetésére ellátási szerződést kötött a SZOCEG Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft-vel. Az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, az időseket ápoló, gondozó bentlakásos otthoni ellátás, valamint az emelt szintű ellátást biztosító garzonlakásos elhelyezés helyben elérhető a rászorultak számára. A városban az étkeztetés, a házi segítségnyújtás a Szociális Háló Egyesület által működtetett szolgáltatások keretében is elérhető.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzathoz eddig egyetlen esetben sem fordult a lakosság panasszal, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése végett a szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális szolgáltatások nyújtásakor nagy figyelmet fordítanak a szakemberek arra, hogy a kevesebb jövedelemmel rendelkező lakosok is hozzáférhessenek a szociális szolgáltatásokhoz. (Pl:étkeztetés) A személyi térítési díjból részükre kedvezményt biztosítanak. Amennyiben még a kedvezményes térítési díj megfizetése is nehézséget okoz számukra Önkormányzatunkhoz is fordulhatnak támogatásért, ilyen esetekben jellemzően az Önkormányzat átvállalja a személyi térítési díj megfizetését.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A sellyei közösségi élet központja, a nemrég megnyílt Ormánság Közösségi Ház. Az Ormánság Közösségi Ház új helyen és megújult épületben fogadja a kultúra iránt érdeklődőket. A Házban fórumok, klubfoglalkozások, körök, a helyi civil szervezetek összejövetelei zajlanak heti rendszerességgel. A közösségi Ház közművelődési feladatai továbbá az iskolarendszeren kívüli tanulási, oktatási lehetőségek megteremtése, különösen építve öntevékeny, önképző kezdeményezésekre, ízlésformáló csoportfoglalkozásokra. Sellye és az Ormánság tájegység hagyományainak gondozása, a helyi művelődési szokások ápolása, gazdagítása (néptánc, népzene, kórus, lakodalmi szokások, stb. felelevenítése). A nemzetiségi, kisebbségi kultúra ápolása, hagyományőrző és hagyományteremtő kezdeményezések támogatása. Közreműködés a tudományos és szakmai ismeretek terjesztésében, tanfolyamok szervezése meghatározott ismeretek átadása, készségek, képességek fejlesztése érdekében. A városi rendezvények megszervezésében kulcsfontosságú szerepvállalás; a műsorok, versenyek, kiállítások lebonyolítása, ill. koordinálása – szükség esetén külső segítők részvételével. Kiállítások berendezése, nyitva tartása. A helyi társadalom önszerveződő csoportjainak, egyesületeinek rendszeres találkozásaira, nagy létszámú rendezvényeinek a helyszín biztosítása. Kézműves foglalkozások működtetése gyermek és felnőtt érdeklődők számára. Pályázatok segítségével megvalósítható programok megszervezése, levezetése. A nagyterem, büfé, konyha, a kiállító terem bérbeadása.

A Városi Könyvtár nyilvános könyvtári szolgáltatást biztosít Sellye város és térsége lakosságának alapellátása érdekében. Folyamatosan gyűjti a magyar nyelven megjelent könyveket és elektronikus dokumentumokat, valamint a település helyismereti vonatkozású dokumentumait. Állampolgári jog alapján szolgáltatásaival rendelkezésre áll minden érdeklődőnek.

A Múzeum egész évben látogatható. Az itt található Múzeumgalériában az idei esztendőben állandó helyet kapott az „Üdvözet Sellyéről” című fotókiállítás, mely településünk (több száz évet átölelő) múltjáról ad információt, ízelítőt. A Múzeum épülete mögött, az udvarban szabadtéri kiállítás látogatható, a térségben egyedül álló turisztikai értékkel rendelkező skanzen. Itt látható a talpas ház, ólaspajta és méhes, gabonátároló és harangláb, és a munkaeszközökkel felszerelt kovácsműhely. A talpas házban eredeti berendezési tárgyak találhatók. Az itt kiállított eszközök segítségével a látogatók pontos képet kaphatnak az ormánsági emberek nehéz, fáradságos munkájáról, mindenapjaikról.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen az etnikai konfliktusok nem jellemzőek. A városban nem fordult elő a romákat ért feltételezhetően rasszista indíttatású inzultus, konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A városban a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat működésének megkezdése óta jellemző, hogy a lakosság a kinőtt, feleslegessé vált gyermek és felnőtt ruhákat, játékokat, eljuttatja a Szolgálat részére. A Szolgálat munkatársai igény esetén a szállításban is segítséget tudnak nyújtani. Az arra rászoruló lakossági adományokhoz ingyenesen juthatnak hozzá.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Sellyén működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A települési önkormányzattal elsősorban kulturális programok kapcsán működnek együtt, jó példa erre a Város Napja és Dinyefesztivál, ahol a Roma Nemzetiségi Önkormányzat hagyományőrző programokkal színesíti az ünnepi programokat.

A Nemzetiségi Önkormányzat a fentiekén kívül az ivóvíz minőségének fejlesztésével összefüggő pályázatban is együttműködési megállapodást kötött a sellyei Önkormányzattal.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen élő roma nemzetiségű lakosokat minden év őszén zöldségekből álló élelmiszer-csomaggal támogatja, általában kb.100 család részesül a támogatásból.

A roma gyermekek részére az Önkormányzat karácsonyi hagyományőrző műsorral kedveskedik, melynek keretében csomagot is kapnak a gyermekek.

A Nemzetiségi Önkormányzat álláspontja szerint fontos lenne a mélyszegénységben élők és romák megfelelő információval történő ellátása a lehetséges szociális juttatások igényléséről, a gyermeknevelési nehézségek áthidalásáról. Fontos lenne pénzkezelési, gazdálkodási egészségügyi ismereteik bővítése. Egészségmegőrző programok szervezése, kiemelt figyelemmel a dohányzásról való leszokás segítésére, alkohol problémák kezelésére.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem rendelkezünk adattal a településen élő roma nemzetiséghez tartozó lakosok számáról, szociális, egészségügyi helyzetéről, anyagi lehetőségeikről, konkrét problémáikról	A roma nemzetiséghez tartozó lakosság esélyegyenlőségét támogató adatbázis létrehozása
Életvezetési ismeretek hiánya	Életvezetési tanácsadások megszervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

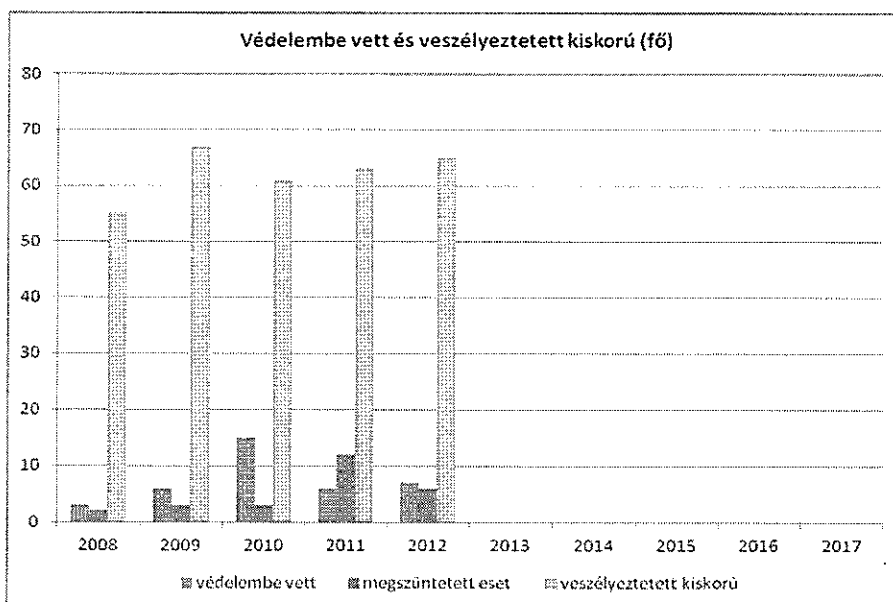
0-18 éves korú gyermekek számának alakulása

2008.	461 fő
2009.	442 fő
2010.	438 fő
2011.	422 fő

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy Sellyén az elmúlt évek során a gyermekek létszáma folyamatosan csökken. Az egyre nehezedő megélhetés a gyermekvállalás gátjává vált, a gyermeknevelés nagy anyagi megterhelést jelent a családok számára. Ehhez a tényhez hozzájárul még az is, hogy a fiatalok nem maradnak a településen, nem itt alapítanak családot, hanem olyan nagyobb városokba költöznek, ahol a megélhetésük nagyobb mértékben biztosított.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

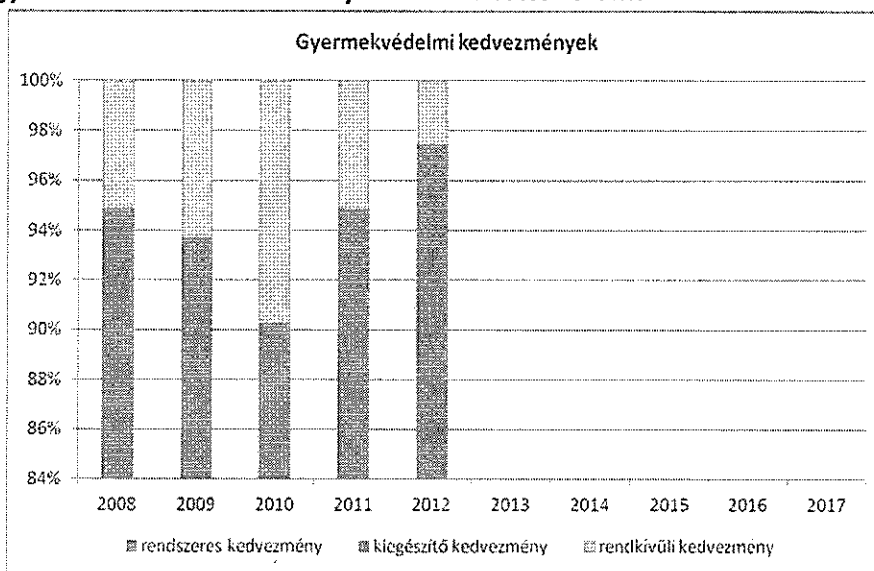

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

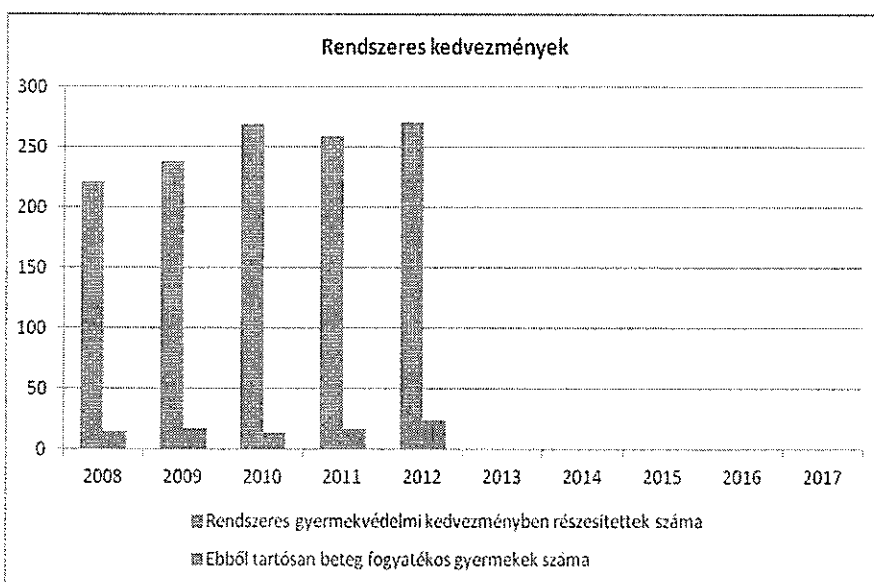
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A veszélyeztetett kiskorúak számának vizsgálatakor megállapíthatjuk, hogy számuk az elmúlt évek alatt változást alig mutat, folyamatosan magas a településen a veszélyeztetett gyermekek száma. Gyakorlati tapasztalat, hogy a veszélyeztetett gyermekek aránya tartósan magas értéket mutat, mely nem csak térségi probléma. Szülők iskolai végzettségük, mikro-társadalomban elfoglalt helyük (izolációs hatások), illetve a makro-társadalom összefüggéseinek ismerethiánya miatt nagy fokú segítségre

szorulnak, és hosszú gondozási folyamat kell ahhoz, hogy az alapvető szükségleteikhez hozzájussanak, azt kielégíthessék. Ezzel is magyarázható, hogy a gyermekek veszélyeztetettségének tényezői tartósan fennállnak és sok esetben sokrétűek, problémák összetettek (pl. szülői elhanyagolás, beilleszkedési zavar, anyagi-megélhetési-lakhatási problémák). Ha a veszélyeztetettség kialakult, megszüntetése érdekében segíteni kell a családot a jelentkező működési zavarok, konfliktusok megoldásában. Sok esetben a szülők nem fogadják meg a segítő szakemberek tanácsait, javaslatait. Ilyen esetekben a veszélyeztetettség nem szüntethető meg és kezdeményezni kell az egészségügyi, szociális és hatósági beavatkozást.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A grafikonból kitűnik, hogy évről-évre emelkedik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma a településen. Sajnos egyre több család csak a kedvezmény igénybevételével tudja a gyermekek taníttatását biztosítani. A kedvezmény megállapításával igénybe vehető normatív támogatások

(Pl: ingyenes tankönyvellátás, ingyenes étkeztetés) jelentős anyagi támogatást jelentenek a rászorult családoknak. A normatív kedvezményeken túl a szociális tárgyú pályázatokban, mint a nyári gyermekétkeztetés is, csak azok a gyermekek vehetnek részt, akik részére a támogatás megállapításra került.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást Önkormányzatunk saját forrásból biztosítja, a támogatást azon családok részére állapítja meg az Önkormányzat, ahol a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe került. Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat részesíti támogatásban, akiknél az alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen lehet különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, az átmeneti nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség, vagy iskoláztatás, szülők munkanélkülivé válása, elemi károk.

Az iskolakezdés megkönnyítése érdekében Önkormányzatunk beiskolázási segélyt biztosít a rászorult családok részére. A támogatásokat minden év augusztusában, illetve szeptemberében, egyedi kérelmek alapján állapítja meg. Ezen kívül természetbeni ellátásként lehetőség van intézményi térítési díj átvállalása iránti kérelem előterjesztésére is. Intézményi térítési díjat 2012-ben 8 gyermek után vállalt át az Önkormányzat.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	n.a.	36	31	293	0	0
2009	n.a.	42	22	295	0	55
2010	n.a.	54	26	300	0	48
2011	n.a.	95	14	301	17	129
2012	n.a.	91	15	606		110

Forrás: Általános Iskola, Önkormányzati adatgyűjtés

A kedvezményes iskolai étkezésre vonatkozó táblázatból kitűnik, hogy a 2012-es évben összesen 106 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. 2012-ben az általános iskolás gyermekek száma 172 fő volt, így a sellyei gyermekek 61%-a volt jogosult kedvezményes étkezésre. A kedvezményes étkeztetés a

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz kötődik, ezen kívül a tartósan beteg, fogyatékos gyermekek számához. Mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma évről-évre emelkedik, így egyre nagyobb számban válnak jogosulttá a kedvezményes étkeztetésre is. Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők számán is látszik, hogy iskolai szinten az utóbbi évben a duplájára nőtt az ingyenes tankönyvellátásban részesülő gyermekek száma. A gyermekek nyári étkeztetésének biztosítását Önkormányzatunk 2009-óta a szociális nyári gyermekétkeztetésre beadott pályázattal oldja meg. Mivel Sellye a jogszabályi besorolás értelmében hátrányos helyzetű település, így a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő kiskorú gyermekek ötven százaléka vehet részt a programban. A teljes nyári szünetre biztosítja az Önkormányzat a napi egyszeri meleg ételt a rászoruló gyermekek részére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

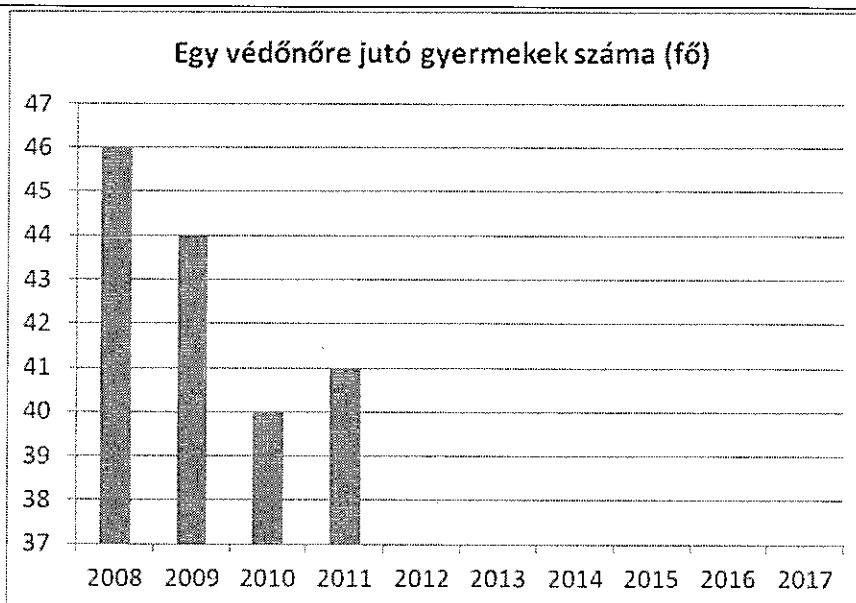
Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Sellye városban szegregált, telepszerű lakókörnyezet nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sellye Városban betöltetlen védőnői állás nincs. Jelenleg 2 védőnő látja el teljes munkaidőben az anya és gyermekgondozási feladatokat. A 2 védőnő jelenleg négy településen (Sellye, Kákics, Marócsa, Okorág) látja el a feladatokat, egyikük helyettesítéses formában látja el további három település védőnői feladatait is.

A védőnők által gondozott gyermekek létszáma a megengedett határon belül mozog.

Sajnos az ellátandó gyermekek létszáma egyre csökkenő tendenciát mutat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	21645	5384	0
2009	0	24080	6286	0
2010	0	27917	5979	0
2011	0	27772	6110	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Sellyén az Ormánság Egészségközpontban, helyben elérhető a gyermekes családok részére a házi gyermekorvosi szolgálat. A gyermekorvosi feladatokat egy főre házi gyermekorvos látja el, betöltetlen praxis nincs. A szakorvosi ellátásokhoz helyben, illetve Szigetváron és Pécsen juthatnak hozzá a gyermekek.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a kisgyermekes óvodai ellátása helyben megoldott, az intézményben egy egységes bölcsőde-óvodai csoport működik. A kisgyermekes körében jelentős számú orthopédiai elváltozás (bokasüllyedés, és gerincelváltozás) indokolná gyógytornász intézményi szinten történő foglalkoztatását. Logopédus, valamint fejlesztő pedagógusok helyben elérhetők az arra rászorult gyermekek számára, azonban az esetek nagy száma miatt leterheltek. Amennyiben a gyermeknek további vizsgálatra van szüksége, az csak Pécssett oldható meg.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást Önkormányzatunk a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat útján biztosítja a városban. A gyermekjóléti alapellátás hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Ezt a szolgálat családgyógyozói személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával valósítják meg. A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat legfontosabb feladata elsősorban a gyermekek védelme, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítése, jogainak biztosítása, de nem lehet figyelmen kívül hagyni az olyan társadalmi problémákat (munkanélküliség, drogfogyasztás, alkoholizmus, dohányzás), amelyek a családon keresztül hatnak a gyermekekre. A Szolgálat a legtöbb esetben az oktatási intézményektől értesül a veszélyeztetett gyermekekről. Elsősorban a pedagógusok, a gyermek és ifjúságvédelmi felelősök jelzései alapján veszik fel a kapcsolatot a családokkal, de érkeznek jelzések a jelzőrendszer többi tagjától is (rendőrség, gyámhivatal, háziorvos, védőnő, stb.). Alapellátásban történő családgyógyozás esetén a családgyógyozó szükség szerint, havonta egy-négy alkalommal keresi fel a családot. A gyermekvédelmi probléma megszüntetése érdekében kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel, szükség esetén megfelelő szakember (pszichológus, családterapeuta) segítségét is felajánlja a családnak. Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérelmek kitöltésében, benyújtásában is segítséget nyújt. Sellye városban a gyermekvédelmi feladatokat 2 fő családgyógyozó látja el. Ügyfélfogadás napi rendszerességgel biztosított a településen a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat hivatalos helyiségében, valamint a – rendszeres családlátogatásokon túl – kérésre és jelzésre azonnal intézkednek a gyógyozók. A fogadónap mellett a családgyógyozók rendszeresen 15 családot látogatnak, esetenként pedig 12 családot. A családok életében felmerülő jellemző problémák a településen: a szülők helytelen életviteléből, a munkanélküliségből adódó anyagi nehézségekből, a létbizonytalanságból, a szociális körülmények romlásából, a szenvedélybetegségek kialakulásából (elsősorban alkoholprobléma) családi konfliktusok adódnak, melyek mind veszélyeztetik a gyermekek egészséges lelki, sőt némely esetben testi fejlődését is. Alapellátásban 2012-ben 23 gyermek gyógyozása valósult meg.

e) gyermekvédelem

Amennyiben a családgyógyozó a családgyógyozás során úgy látja, hogy a gyermekvédelmi probléma tartósan fennáll és alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, kezdeményezi a gyámhatóságnál a gyermek védelembevételét. A javaslattételben részletesen feltárja a veszélyeztetettség okait, javaslatot tesz a szükséges intézkedésekre. A gyámhatóság a védelembe vételi határozatában felszólítja a szülőt, hogy rendezze körülményeit, életvitelét a gyerek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében. Védelembe vételre kerülhet sor akkor is ha a gyermek bűncselekményben vesz részt (pl: rablás) . Ilyen esetekben a gyámhatóság különböző magatartási szabályokat állapít meg, amelyeket a családgyógyozóval együttműködve kötelesek teljesíteni a gyermek és a családtagjai, valamint előírja a családgyógyozóval való

együttműködést. A gyermekek családból való kiemelése a családgondozó javaslatára abban az esetben történhet, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. 2012-ben 7 sellyei gyermek védelembevételére került sor, valamint 4 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése vált szükségessé.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A térségben jelen vannak azok a társadalmi és gazdasági feszültségek, amelyek a családok gyermekmegtartó erejét veszélyeztetik. Az önkormányzat jelenleg nem támaszkodhat sem anyagi sem szakmai alapokra a krízisbe került szülők problémájának, helyzetének azonnali megoldása során.

A településen a gyermekek számára krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás egyedül a gyermekjóléti szolgáltatás. Sellye városban veszélyeztetett gyermek 65 fő. A gyermekjóléti szolgálat 34 gyermeket gondoz.

A gyermekvédelmi törvény már 1997-ben előírta az önkormányzatok számára a helyettes szülői szolgáltatás megszervezését és működtetését.

A gyermekvédelmi gondoskodásba vétel megelőzésére szükséges lenne az önkormányzatnak gyermekbefogadó szolgáltatást biztosítani, segítő családok (helyettes szülők) bevonásával. A térségben egyetlen olyan intézmény sem működik, amely akár csak átmeneti időszakokra is otthont nyújtó ellátást biztosítana olyan családok részére, akik otthontalanná váltak, fizikai vagy érzelmi bántalmazás, eladósodás vagy egyéb krízist kiváltó okok miatt. Fontos lenne a probléma megoldására családok Átmeneti otthonának kialakítása a településen.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A városban a gyermekek részére számos sportlehetőség biztosított. Iskolai szinten labdarúgás, kézilabda, küzdősport és természetjáró szakosztályok működnek, a tanulók ezeken felül a tömegsport foglalkozásain is részt vehetnek. Szabadidejükben társastánc vagy moderntánc foglalkozásokat vehetnek igénybe. Az iskola rendszeresen szervez szabadidős programokat, a gyermekek ezek bármelyikén részt vehetnek. Minden évben 1 hetes egészségfejlesztő projektet rendeznek, ilyenkor minden foglalkozás, minden tanóra témája ez.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Önkormányzatunk a gyermekek napközbeni étkeztetését az Ormánsági Tücsök Óvoda főzőkonyhájáról biztosítja, mind az óvodás, mind az általános iskoláskorú gyermekek részére. A város több éve részt vesz a szociális nyári gyermekétkeztetésben, halmozottan hátrányos településként a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményben részesülő gyermekek felének tud Önkormányzatunk az egész nyári szünet idejére ingyenesen napi egyszeri meleg ételt biztosítani.

A Gyermekekétkeztetési Alapítványnál minden évben sikerrel pályázik az Önkormányzat az EU intervenciók ételmeiszericsomagokra is, amelyekből általában évente két alkalommal tartós ételmeiszerekhez (liszt, tészta, cukor, keksz) jutnak a rászoruló gyermekek családotk és idősek.

Ingyenes tankönyvellátásban a jogszabályokban meghatározott gyermekek részesülnek a városban. Minden év augusztusában és szeptemberében az Önkormányzat beiskolázási segéllyel támogatja a rászorult kisgyermekek családotk.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviseleők észrevételei

A gyermekek részére történő szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatti panaszokról Önkormányzatunknak nincs tudomása.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az Önkormányzat a helyi pénzbeli és természetbeni támogatások elosztásánál mindig kiemelt figyelmet fordít a nehéz anyagi keretek között élő gyermeket nevelő családok támogatására.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	45	37	39	29	2	152
Más településről bejáró gyermekek létszáma	19	18	21	7	0	65

az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	12	7	10	4	0	33
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	32	28	29	20	1	110
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	10	14	20	9	1	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	16	3	3	8	0	2
Csoport 2	23	8	1	11	0	1
Csoport 3	18	2	2	7	2	2
Csoport 4	20	1	2	12	0	1
Csoport 5	18	1	2	10	0	2
Csoport 6	15	0	0	6	1	0
Összesen	110	15	10	54	3	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	84	87	171	102	59,6%
2011/2012	80	89	169	104	61,5%
2012/2013	86	86	172	113	65,7%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	176
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	161
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	4
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	101
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	23

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ezeket a tanulókat az iskolában integráltan nevelik, a többségi osztályokban. Rehabilitációjukról, fejlesztésükről képzett gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok gondoskodnak, akik az iskola tanári karának tagjai.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A rendszerváltást követő évek társadalmi-gazdasági változásai sok családot érintettek hátrányosan, sokan váltak munkanélkülivé. A legfeljebb nyolc osztályos végzettséggel rendelkező szülők esetében, mely térségünkben igen magas mutatószámot képvisel, a szegénység kockázata különösen nagy. A családok szociális háttere a diákok iskolai teljesítményére óriási hatást gyakorol.

A szegénység problémáját tovább erősíti a gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatások hiánya. A szegénységben élő családok gyermekei jelentős hátránnyal indulnak az iskolában, ami meghatározza tanulmányi és munkaerő-piaci sikerességüket.

Sellye városban a 3 év alatti gyermekek száma 82 fő. Önálló bölcsőde a térségben nem működik, a helyi óvoda 5 bölcsődés korú (2 éves) gyermek fogadását tudja biztosítani. Fontos lenne olyan szolgáltatások biztosítása a legmarginálisabb csoportok, helyi közösségek számára, melyek enyhítik e csoportok szociális helyzetéből adódó hátrányait. A gyermekek részére olyan közoktatási rendszert kiegészítő szolgáltatásokat szükséges biztosítani, melyek hatékonyan egyenlítik ki az esélyegyenlőtlenséget, a kora gyermekkortól a közép- és felsőfokú továbbtanulási utak megerősítéséig, a sikeres munkaerő-piaci érvényesülésig. Célként fogalmazható meg a településen egy Gyerekház kialakítása, hogy a legnagyobb szegénységben élő

gyermek is a lehető legkorábbi életkorban megkapják azt a támogatást, ami segíti képességeik kibontakozását és megalapozza sikeres iskolai pályafutásukat.

A helyi Általános Iskolában jelenleg 2 gyógypedagógus, 2 fejlesztő pedagógus dolgozik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Településünkön az oktatási intézményekben szegregáció semmilyen téren nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Kompetenciamérési adatok

Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és AMI	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés 6. évfolyam	1394	n.a.	1294	1465	1363	n.a.	1472
Szövegértés 8. évfolyam	1524	–	1357	1577	1508	n.a.	1567
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-
Matematika 6. évfolyam	1368	n.a.	1354	1486	1364	n.a.	1489
Matematika 8. évfolyam	1566	–	1473	1601	1519	n.a.	1612
10. évfolyam	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az iskola kompetenciamérésének eredménye az országos átlag alatt van. Tanulóink ingerszegény környezetből, a halmozottan hátrányos kistérség még halmozottan hátrányosabb településeiről érkeznek. Munkanélküli szülei nem nyújtanak példát arra, hogy a munka világa – melybe az iskola is beletartozik – mit vár el az embertől. Nehéz motiválni azt a gyermeket, akinél a gyermek a család egyetlen tagja, aki reggel „munkába” indul.

Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	Összlét-számon belül	HHH-tanulók körében	Összlét-számon belül	HHH-tanulók körében	Összlét-számon belül	HHH-tanulók körében	Összlét-számon belül	HHH-tanulók körében	Összlét-számon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	13	0	34	9	10	5	2	2	0	0
2009/2010	5	1	25	7	16	12	1	1	0	0
2010/2011	7	1	21	7	7	2	0	0	0	0
2011/2012	14	2	20	5	8	6	0	0	1	1

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátrányos helyzetű tanulók segítésére évek óta részt vesz az iskola az integrációs pedagógiai programban. A pedagógusok hetente rendszeresen foglalkoznak a 3H-s tanulókkal, felzárkóztatják, korrepetálják őket. A tehetséges tanulókat szakkörökbe irányítják.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Krízishelyzet esetén a családok átmeneti elhelyezésre nincs lehetőség a településen	Családok Átmeneti Otthonának létrehozása, működtetése
A krízishelyzetbe került családok szülők problémájának azonnali megoldására nincs lehetősége Önkormányzatunknak	Helyettes szülői hálózat kialakítása
Önálló bölcsőde a településen nem működik, a szegénységben élő családok gyermekei jelentős hátránnyal indulnak az iskolában	Gyerekház létrehozása, működtetése

Az iskolai szűrővizsgálatokon jelentős számú orthopédiai elváltozást szűrtek ki a szakemberek	Gyógytornász intézményi szinten történő alkalmazása
---	---

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A városban található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem rendelkezik adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetőleg.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. Sellyén családi napközi működik 7 férőhellyel, 100%-os kihasználtsággal. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az óvodában reggel 6.45-től várják a gyermekeket és a szülők délután 5-ig biztonságban tudhatják őket.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programokban a Járási Munkaügyi Központ tájékoztatása alapján a két nem képviselői kb. ugyanolyan arányban vesznek részt.

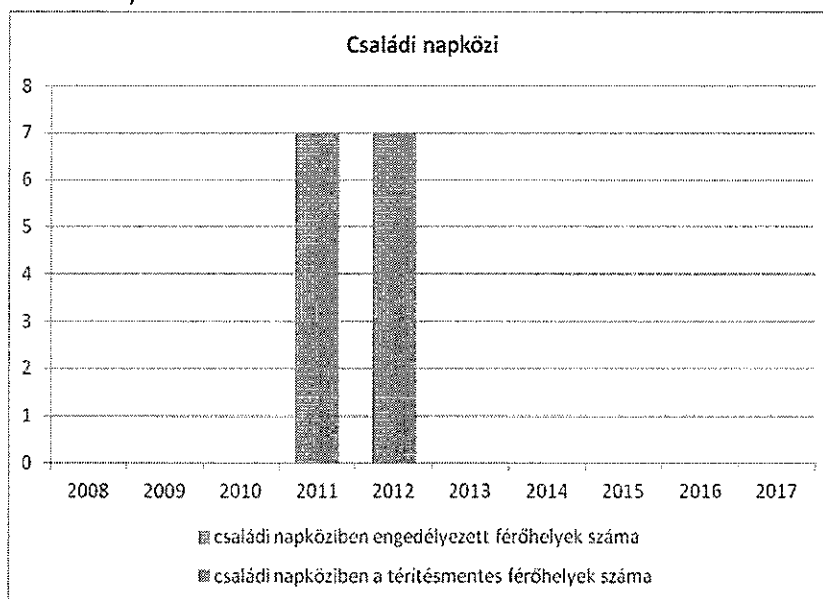
c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A városban jellemző, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei jóval kisebbek, mint a legalább középfokú végzettségű társaiké. A településen női segéd, illetve betanított munkásokat alkalmazó ipari üzem alig van. A PIER Kft helyi varrodájában és az Agrokémia Rt-nél alkalmaznak alacsonyabban képzett női munkásokat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A városban 2011. óta működik a Báránky Keresztény Családi Napközi a Sellyei Református Társegyházközség fenntartásában. A napközi hét fővel, folyamatos 100%-os kihasználtság mellett működik, jelentős segítséget nyújtva azon családok és nők számára, akiknek gyermekük tanítási idő utáni felügyelete nem megoldott.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		1	
Hány településről járnak be a gyermekek		8	
Óvodai férőhelyek száma		155	
Óvodai csoportok száma		6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.45 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		17 nap	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		13	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		13	0
Gyógypedagógusok létszáma		0	0
Dajka/gondozónő		7	0
Kisegítő személyzet		4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

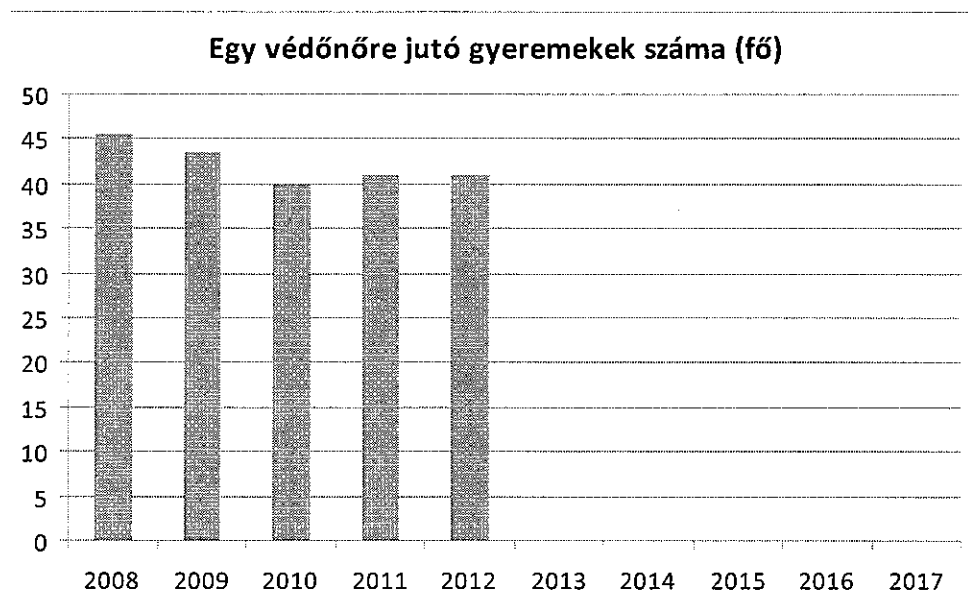
év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	146	6	155	1	146	0
2009	146	6	155	1	146	0
2010	139	6	155	1	139	0

2011	146	6	155	1	146	0
2012	152	6	155	1	152	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai nevelési adatokról elmondható, hogy helyhiány miatt egyetlen gyermek sem lett elutasítva. Az óvodai ellátás minden gyermek részére, egyenlő feltételekkel biztosított a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A városban három szülész-nőgyógyász rendel, heti négy napon elérhető az ellátás, az idősődő nők speciális ellátásában is tevékenyen részt vesznek. (klimax) A betegek ultrahang vizsgálata helyben megoldott, azonban célszerű lenne átgondolni annak lehetőségét, hogy a várandósok ultrahang vizsgálatát, milyen módon tudná az intézmény helyben megoldani.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Önkormányzatunk pontos adatokkal nem rendelkezik a nőket érő családon belüli erőszakokról. A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat adatközlése alapján éves szinten kb. 10-15 alkalommal éri a nőket családon belüli erőszak, azonban számos olyan eset lehetséges, amikor a jelzőrendszer tagjaihoz, illetve a Rendőrséghez nem jut el az erőszak ténye. Ezeknek az eseteknek a felkutatása nagyon nehéz feladat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Sellyén anyaoththon, illetőleg családok átmeneti otthona nem működik, kialakításának lehetősége már a település Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójában is megfogalmazódott célként, azonban anyagi lehetőségek hiányában ezidáig a megvalósítása nem sikerült. A kialakult krízishelyzetekben nagy szükség lenne helyi szinten a probléma megoldására, mivel legközelebb csak Pécsen működik.

Fontos feladat lenne, annak megoldása, hogy a bajbajutott családokat helyi szinten tudjuk elhelyezni, nemcsak az esetleges családon belüli erőszak, de egy elemi kár, vagy más probléma esetén is, amely a családok lakhatását veszélyezteti.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Sellye Város Önkormányzata Képviselő-testületében öt női képviselő és egy férfi képviselő foglal helyet. A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője 2013. január 01. napjától szintén hölgy, valamint az oktatási intézmények igazgatói is nők. (Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola) A fentiek alapján elmondható, hogy a nők a helyi közélet alakításában tevékenyen részt vállalnak, abszolút nem beszélhetünk a nők helyi közéletből való kirekesztéséről.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

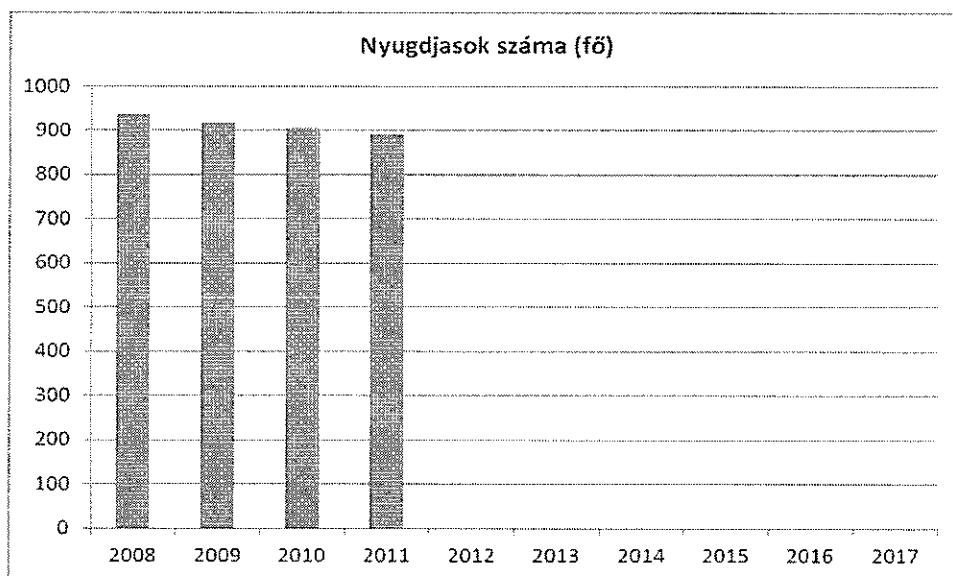
A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Sellyén nem jellemzőek, ezért az Önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

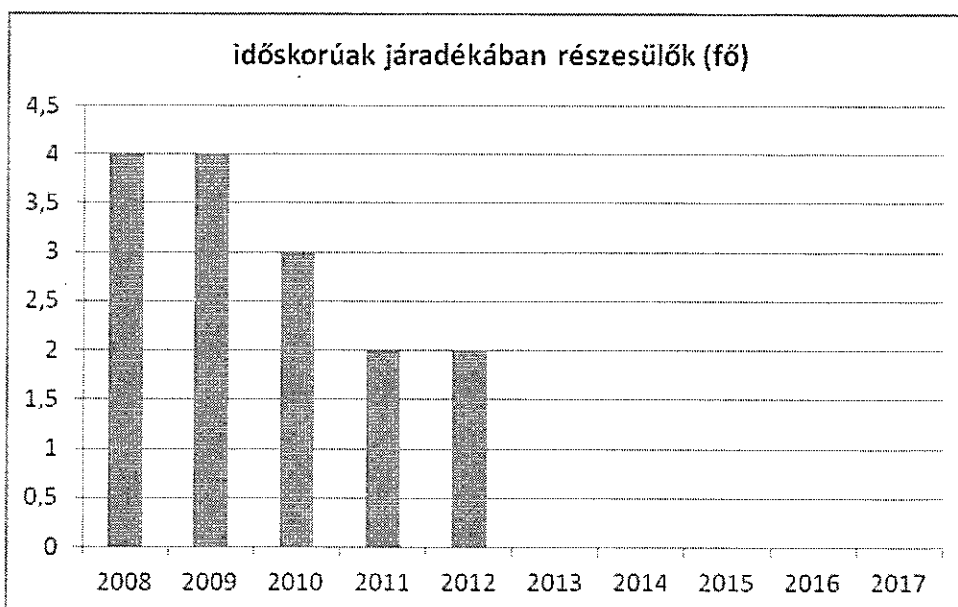
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat nem rendelkezik a nők esélyegyenlőségét támogató adatbázissal	Megfelelő adatbázis létrehozása
Családon belüli problémák esetén átmeneti lakhatási lehetőség nincs a településen	Családok átmeneti otthonának létrehozása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

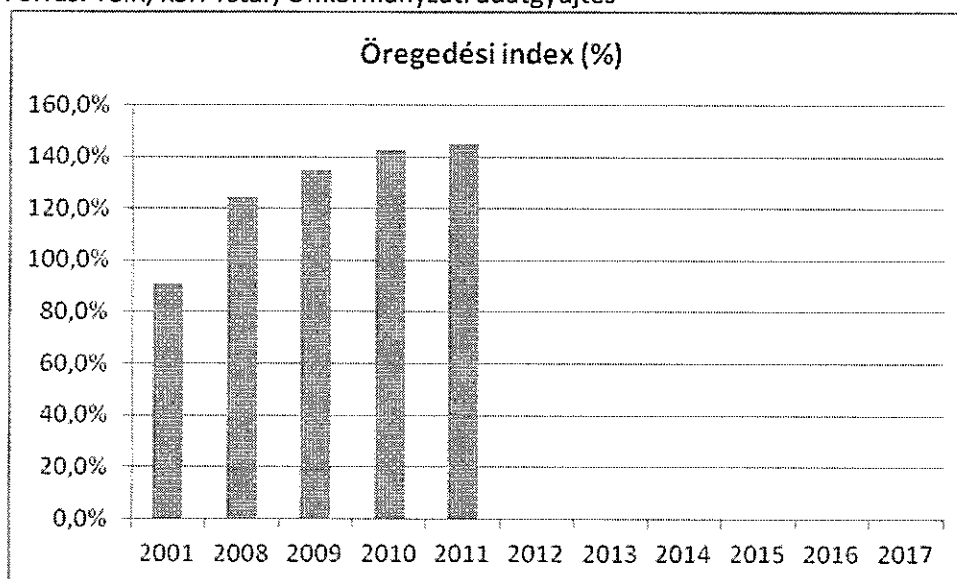
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a 65 év feletti lakosság száma évről-évre növekszik. 2001-ben 447 fő 65 év feletti lakosa volt Sellyének, ez mára 482 főre emelkedett. A lakosság folyamatos öregedéséhez hozzájárul az egyre csökkenő születésszám is. Az idősök jövedelmi helyzetéről pontos adatokkal nem rendelkezünk, azonban az kiténik az Önkormányzathoz beérkező segélykérelmekből, hogy a településen a nyugdíjak összege alacsony, sokan jogosultak alanyi vagy normatív jogon a támogatásokra. Sok idős embernek okoz gondot a gyógyszer kiváltása, a lakhatás fenntartása, vagy akár a megszokott életminőség fenntartása is.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A magas arányú munkanélküliség miatt az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző a településen.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

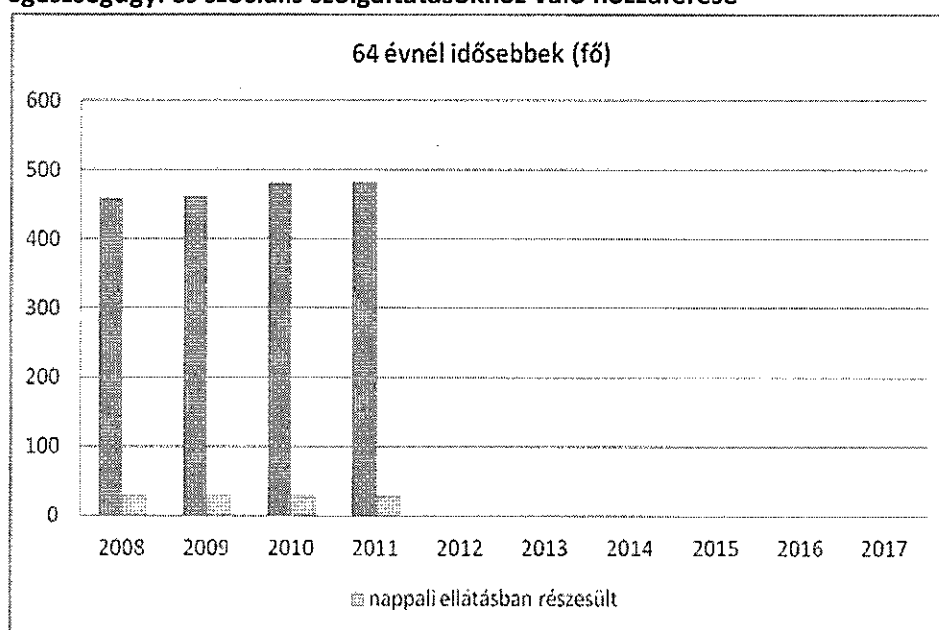
Sellyén az Arany Ősz Nyugdíjas Klub fogja össze az aktívabb idősöket. A Klub a foglalkozásain nagy figyelmet szentel az ormánsági néphagyományok, énekek megőrzésére, felkutatására, valamint arra, hogy ezeket a fiatalabbak részére átadják. A Klub fellépett már számos ormánsági iskolában, ahol a gyermekeknek népdalokat tanítottak, és a néphagyományokkal ismertették meg őket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunk nem rendelkezik arra vonatkozó adattal, hogy a foglalkoztatás területén bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna életkora miatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Sellyén az idősök számára az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. A városban az Ormánság Egészségközpontban elérhető minden egészségügyi alapszolgáltatás és számos szakrendelés is működik. (sebészet, orthopédia, nőgyógyászat, urológia, neurológia, kardiológia, pulmonológia, belgyógyászat, szemészet, bőrgyógyászat, diabetológia, reumatológia, pszichiátria, pszichológia, addiktológia, labordiagnosztika, radiológia, ultrahang, fül-orr-gégészet)

A szociális ellátásokhoz a lakosság szintén helyben juthat hozzá. A SZOCEG Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft-vel kötött ellátási szerződés alapján az Önkormányzat biztosítja a rászorultak részére az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, az idősök nappali ellátását, a bentlakásos intézményi elhelyezést. Az előbbieken kívül lehetőség van még emelt szintű elhelyezést biztosító garzonlakásokba való beköltözésre is. Az ellátások kihasználtságára jellemző, hogy a bentlakásos elhelyezésre jelenleg 8 fő várakozik, a házi segítségnyújtásban 54 fő vesz részt jelenleg, az egyre növekvő igények miatt idén tervezik

egy hatodik gondozási körzet kialakítását is az intézményben. Étkeztetésben 2012-ben 44 fő részesült a városban.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Ormánsági Községi Ház helyi szinten biztosítja az idősek számára a közösségi teret, az Arany Ősz Nyugdíjas Klub számára ingyenesen biztosítja a lehetőséget a Klub rendezvényeinek, összejöveteleinek megtartásához. A nyugdíjasok ennek fejében közreműködnek, a Községi Ház rendezvényein, ének műsorokkal emelik a programok színvonalát. A Klub időközönként színházlátogatásokat, valamint kirándulásokat is szervez az idősek részére. A Városi Könyvtár szolgáltatásait ingyenesen veheti igénybe a lakosság.

c) idősek informatikai jártassága

A városban élő idősek informatikai jártasságára vonatkozóan az Önkormányzat nem rendelkezik pontos adattal, azonban az elmondható, hogy az elmúlt években indult a településen élő idősek részére egy informatikai tanfolyam, amin az idősek közül 4 fő vett részt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ahogy már a programban említésre került jelentős a településen azon idősek száma, akik párjukkal, vagy teljesen egyedül élnek, gyermekeik külön házba, vagy nagyobb városokba költöztek. Sok esetben gondot okoz, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkit beengednek a lakásukba, akik ilyen-olyan indokkal bekopogtatnak hozzájuk. Nem egy esetben volt már példa arra, hogy az időseket kirabolták, értékeiket eltulajdonították. Fontos lenne felhívni a figyelmet arra, hogy ne bízzanak meg mindenkiben, ne engedjenek be mindenkit, tájékoztatni arról őket, hogy amennyiben mégis megtörténik a baj, hova fordulhatnak, milyen lehetőségeik vannak.

A helyi Nyugdíjas Klub időszakonként meghívja a Rendőrség körzeti megbízottját az összejöveteleire, aki előadásokat tart részükre az esetleges betörések megelőzése érdekében. Célszerű lenne ezt a programot egyéb hatóságok bevonásával kibővíteni, és a Nyugdíjas Klubon kívüli idősek részére is megszervezni az információkhoz való hozzájutást.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok az egyedül élő idős a településen, családi	Az idősek megfelelő tájékoztatásának

támogatás hiánya, biztonság hiánya	megszervezése a településen, ezáltal biztonságérzetük javítása
Alacsony összegű nyugdíjak, lakásfenntartási nehézségek	Idősek tájékoztatása, igényelhető szociális biztonságot javító ellátásokról, szolgáltatásokról

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékosokkal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye

nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A településen speciálisan fogyatékos személyeket foglalkoztató intézmény nem található. Közfoglalkoztatás keretében sincs lehetősége az Önkormányzatnak fogyatékkal élő személyeket foglalkoztatni, mivel a közmunka programban elsősorban fizikai munkavégzés zajlik. (Pl: közterület karbantartás, mezőgazdasági termelés)

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a foglalkoztatás területén a fogyatékossgal élőket hátrányos megkülönböztetés érte volna.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Sellyén a fogyatékosok önálló életvitelét a házi segítségnyújtás keretein belül biztosítja az Önkormányzat. Házi segítségnyújtást két szolgáltató is biztosít a településen, az egyik a SZOCEG Kft, a másik pedig a Szociális Háló Egyesület. Azonban a házi segítségnyújtás, mint a szociális alapellátás része a felmerülő problémákat nem képes minden esetben teljes körűen kezelni. A fogyatékosok ellátását biztosító támogató szolgálat jelenleg nem működik a településen, bár több kiskorú fogyatékkal élő gyermek is él a településen, akinek a speciális foglalkoztatását csak a megyeszékhelyen tudják biztosítani, és az utazás a családok számára nagy anyagi terhet jelent. A felnőtt korú fogyatékossgal élő személyek ügyeinek intézésében is nagy segítség lenne a támogató szolgálat. Az elmúlt években ennek a problémának a segítésében részt vett a Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete, de a szűkös anyagi erőforrások miatt a szolgáltatás megszűnt.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek részére az alábbi ellátásokat biztosítják a ma hatályos jogszabályok Magyarországon:

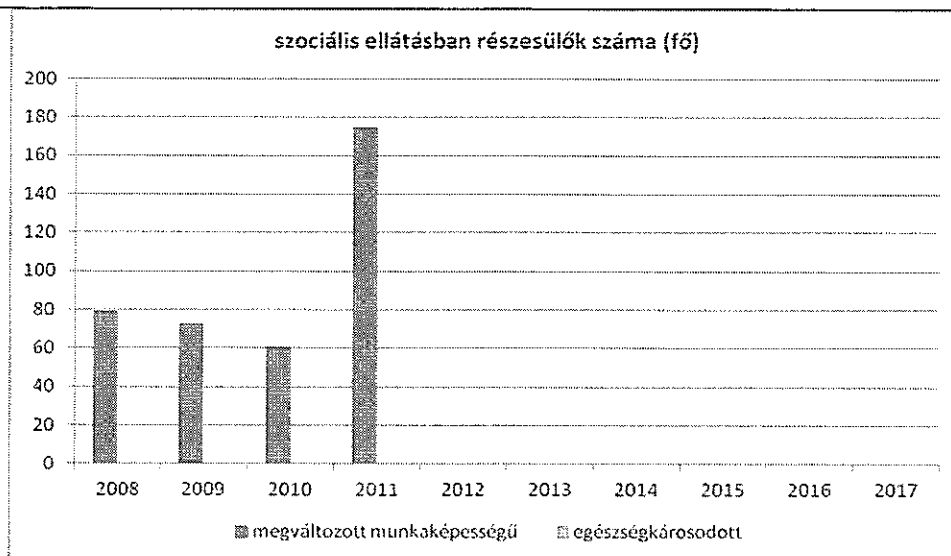
- **Fogyatékossgai támogatás:** A fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi

segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. [Fot. 22. §]

- **rokkantági ellátás:** Rokkantsági ellátásra az a személy jogosult, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki
 - a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át a biztosított volt,
 - keresőtevékenységet nem végez és
 - rendszeres pénzellátásban nem részesül, továbbá
- akinek az egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyre-állítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt és akinek az egészségi állapota 51–60% között van és a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt (**B2 kategória**), valamint annak a személynek, akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyre-állítható, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg.
- akinek egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, és egészségi állapota 31-50 % közötti (**C2 kategória**), valamint annak a személynek az esetében, aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (**D kategória**),
- akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti. (**E kategória**).

- **Parkolási igazolvány:** parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősül.
- **Közlekedési kedvezmény:** a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011.(VI.29.) Korm. rendelet 6.§-a értelmében a gépjármű szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- **Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:**
- alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat

- szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeli ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal és a Sellyei Járási Hivatal akadálymentesítettsége megoldott. A két hivatal elhelyezésére szolgáló épületben lift működik, vakvezető sáv, rámpa, tapintható információ és mozgássérült mosdó is található. A szociális alap és szakellátásokat biztosító – SZOCEG Kft által működtetett – Napsugár Időskorúak Szolgáltató Központjában szintén megoldott az akadálymentesítés.

Az Ormánság Községi Ház 2012-ben nyílt meg, a fizikai akadálymentesítettség megoldott.

Az Ormánsági Tücsök Óvoda épületében biztosított a mozgáskorlátozott személyek bejutása, rámpa segítségével, így az intézmény részben akadálymentesített. A Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és Művészeti Iskola szintén akadálymentesített, az épületben található lift, vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak számára mosdó és tapintható információ.

A sellyei temetőnél jelenleg zajlik a parkoló és a járda építése, fontos szempont, hogy a kialakításnál vegyék figyelembe a fogyatékkal élő szükségleteit.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az Ormánság Egészségközpontban juthatnak hozzá a fogyatékosokkal élő személyek, az egészségügyi alap és szakellátásokhoz. Az épület 2011-ben nyílt meg, teljes egészében akadálymentesített. Az épületben lift található, emellett vakvezető sáv, tapintható információ segíti az intézményben ellátott fogyatékos személyek tájékozódását. A helyi Postán a fizikai akadálymentesítés megoldott, az épületet a fogyatékos személyek meg tudják közelíteni, bejutásuk nem akadályozott.

A helyi pénzügyintézetek viszont egyáltalán nem akadálymentesítettek, még a pénzkiadó automaták sem érhetők el a fogyatékos személyek számára.

Az Ormánság Községi Ház 2012-ben nyílt meg, a fizikai akadálymentesítettség megoldott.

A helyi Gyógyfürdőben a fürdő megközelítése megoldott a fogyatékos személyek számára, azonban a medencékbe való bejutás nem lehetséges, mivel oda lépcsőkön kell bejutni. A fürdő területén nincs mozgáskorlátozottak számára kialakított mosdó sem. Egészségük megőrzése, társas kapcsolataik javítása, a közösségi életben való aktív részvétel biztosítása érdekében fontos lenne a Strandfürdő akadálymentesítését megoldani.

A fogyatékos személyek részére a katolikus templomba való bejutást az egyházközség megoldotta, speciális bejáró építésével, azonban a református templom kerekesszékekkel történő megközelítése nem biztosított.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat nem rendelkezik adattal arra vonatkozóan, hogy a településen működő munkahelyek akadálymentesítettsége megoldott-e. A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal, mint munkahely teljes egészében akadálymentesített.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen a járdák jelentős felújításra szorulnak, azok minősége nem megfelelő a fogyatékos személyek közlekedésére. A tömegközlekedési eszközöket a településen élő fogyatékosok nem tudják igénybe venni, további nehézség, hogy az idei évtől megszűnt a mozgáskorlátozott személyek részére biztosított közlekedési támogatás is.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Jelenleg a városban fogyatékosokat ellátó nappali intézmény nem működik. A fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek helyi ellátása a település méretéből adódóan nem megoldott. A fogyatékos személyek, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek ellátása, valamint a fogyatékos emberek szociális szakellátása legközelebb Pécssett vehető igénybe.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk a közmunka programban megtermelt zöldségek kiosztásakor, értékesítésekor kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a fogyatékkal élők számára biztosítson ilyenfajta támogatást, mivel ők egészségi állapotuk miatt általában nem tudják önmaguk számára megtermelni a szükséges zöldségféléket.

Sellye városban nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkéről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem rendelkezünk adattal a településen élő fogyatékos személyek számáról, fogyatékoságukról, anyagi lehetőségeikről, konkrét problémáikról	A fogyatékosok esélyegyenlőségének előmozdítását célzó adatbázis létrehozása
A fogyatékos személyek a városi Strandfürdő szolgáltatásait nem tudják igénybe venni	A városi Strandfürdő akadálymentesítésének megvalósítása
A fogyatékos személyek fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzájutása nem megoldott	Előzetes igényfelmérést követően a támogató szolgálat működésének biztosítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen a helyi esélyegyenlőségi program által meghatározott célcsoportokat magába foglaló civil szervezetek az Arany Ősz Nyugdíjas Klub, valamint a Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének Sellyei Csoportja. A Nyugdíjas Klub a sellyei nyugdíjasokat fogja össze, számukra szervez közösségi programokat, előadásokat, kulturális programokat. Az Egyesület a sellyei mozgáskorlátozott személyek segítségével, információval történő ellátásában, ügyeik intézésében nyújt hatékony segítséget.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunk a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal valamint a helyi civil szervezetekkel maximálisan együttműködik az esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába tevékenyen bevonja a képviselőiket, tagjaikat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A családok átmeneti otthonának és a támogatás szolgálatnak az ellátási területe nem kizárólag Sellye város, hanem a környező településekről is fogadna rászorultakat. A szolgáltatások megvalósításában a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat tevékenyen részt vállal.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tevékenyen részt vállal a roma származású lakosság esélyegyenlőségét célzó adatbázis létrehozásában, valamint az életvezetési tanácsadások megszervezésében, lebonyolításában.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Arany Ősz Nyugdíjas Klub tevékenysége során eddig is szervezett a tagjai részére előadásokat, a közbiztonság, egészséges életmód témakörében. A Klub részt vállal az idősek életminőségének javítását célzó programok, előadások megszervezésében, az idősek tájékoztatásában.

A Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete segítséget nyújt a helyi fogyatékossgal élő személyek feltérképezésében, az esélyegyenlőségüket célzó adatbázis létrehozásában. Továbbá ötleteikkel, tapasztalatukkal, szakmai hozzáértésükkel segítik a helyi Strandfürdő akadálymentesítését is.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Önkormányzatunk az esélyegyenlőségi program megvalósításával, a jelenleg hiányzó adatok összegyűjtésével kapcsolatos feladatokba vonja be a településen működő vállalatokat, cégeket. Fontos lenne, hogy megfelelő adatokhoz jussunk különösen a fogyatékos személyek, nők, roma származású személyek foglalkoztatásával kapcsolatban, a nők bérezésével kapcsolatban, de adatszolgáltatásukkal hozzájárulhatnak a megfelelő szakképzettséggel rendelkező helyi munkaerő képzéséhez, átképzéséhez is.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésébe Önkormányzatunk tevékenyen bevonta a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetőjét, a Járási Munkaügyi Központ vezetőjét, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökét, a védőnőket, az Ormánság Egészségközpont vezetőjét, a Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak

Egyesületének képviselőjét, az Arany Ősz Nyugdíjas Klub vezetőjét, a Kiss Géza Általános Iskola pedagógusait, az Ormánsági Tücsök Óvoda vezetőjét és óvónőit. A HEP fórumra minden résztvevő meghívást kapott, javaslataikat, ötleteiket ott is, illetve a kidolgozás fázisában a hatósági és szociális osztályvezetőnél is elmondhatták. Egy-egy célcsoport helyzetének elemzésekor, az intézkedési tervek kidolgozásakor a készítő személyesen is megkereste az adott célcsoportról bővebb információval rendelkező szakembereket és tevékenyen bevonta őket a program kidolgozásába.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Önkormányzatunk a program megvalósításába résztvevő partnerek, szervezetek, valamint a lakosság részére az észrevételeik közlésére lehetőséget biztosít a közmeghallgatás keretein belül is, de a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal ügyfélfogadási idejében is a polgármesternél, a jegyzőnél, valamint a hatósági és szociális osztályvezetőnél is jelzéssel élhetnek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Nem rendelkezünk adattal a településen élő roma nemzetiséghez tartozó lakosok számáról, szociális, egészségügyi helyzetéről, anyagi lehetőségeikről, konkrét problémáikról</p> <p>2. Életvezetési, gazdálkodási ismeretek hiánya</p>	<p>1. A roma nemzetiséghez tartozó lakosság esélyegyenlőségét támogató adatbázis létrehozása</p> <p>2. Életvezetési tanácsadások megszervezése</p>
Gyermekek	<p>1. Krízishelyzet esetén a családok átmeneti elhelyezésre nincs lehetőség a településen</p> <p>2. Az iskolai szűrővizsgálatokon jelentős számú orthopédiai elváltozást szűrtek ki a szakemberek</p> <p>3. A krízishelyzetbe került családok szülők problémájának azonnali megoldására nincs lehetősége Önkormányzatunknak</p> <p>4. Önálló bölcsőde a településen nem működik, a szegénységben élő családok gyermekei jelentős hátránnyal indulnak az iskolában</p>	<p>1. Családok Átmeneti Otthonának létrehozása, működtetése</p> <p>2. Gyógytornász intézményi szinten történő foglalkoztatása</p> <p>3. Helyettes szülői hálózat kialakítása</p> <p>4. Gyerekház létrehozása, működtetése</p>
Idősek	<p>1. Sok az egyedül élő idős a településen, családi támogatás hiánya, biztonság hiánya</p> <p>2. Alacsony összegű nyugdíjak, lakásfenntartási nehézségek</p>	<p>1. Az idősek megfelelő tájékoztatásának megszervezése a településen, ezáltal biztonságérzetük javítása</p> <p>2. Idősek tájékoztatása, igényelhető szociális biztonságot javító ellátásokról, szolgáltatásokról</p>
Nők	<p>1. Nem rendelkezünk a nők esélyegyenlőségét támogató adatbázissal</p> <p>2. Családon belüli problémák esetén átmeneti elhelyezésre nincs lehetőség a településen</p>	<p>1. A nők esélyegyenlőségének előmozdítását célzó adatbázis létrehozása</p> <p>2. Családok Átmeneti Otthonának létrehozása, működtetése</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Nem rendelkezünk adattal a településen élő fogyatékos személyek számáról, fogyatékoságukról, anyagi lehetőségeikről, konkrét problémáikról</p> <p>2. A fogyatékos személyek a városi Strandfürdő szolgáltatásait nem tudják igénybe venni</p> <p>3. A fogyatékos személyek fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzájutása nem megoldott</p>	<p>1. A fogyatékosok esélyegyenlőségének előmozdítását célzó adatbázis létrehozása</p> <p>2. A városi Strandfürdő akadálymentesítésének megvalósítása</p> <p>3. Előzetes igényfelmérést követően a támogató szolgálat működésének biztosítása</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Romák esélyegyenlőségét célzó adatbázis létrehozása 2. Életvezetési tanácsadás megszervezése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Felelős: hatósági és szociális osztályvezető. 2. Önkormányzat, Ormánság Községi Ház, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, védőnő. Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családok átmeneti otthonának létrehozása 2. Gyógytornász intézményi szinten történő foglalkoztatása 3. Helyettes szülői hálózat kialakítása 4. Gyerekház létrehozása 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft. Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője 2. Önkormányzat, Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és AMI, Ormánsági Tücsök Óvoda, házi gyermekorvos, védőnő. Felelős: iskola igazgató 3. Önkormányzat, Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és AMI, Ormánsági Tücsök Óvoda, védőnő, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője 4. Önkormányzat, Kiss Géza Általános Iskola, Óvoda és AMI, Ormánsági Tücsök Óvoda, védőnő, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biztonságos időskor 2. Életminőség javítása az időskorban 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rendőrség, polgárőrség, Önkormányzat, felelős: polgármester 2. Önkormányzat, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, NYUFIG, SZOCEG Kft, Szociális Háló Egyesület, felelős: polgármester
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nők esélyegyenlőségét célzó adatbázis létrehozása 2. Családok átmeneti otthonának létrehozása 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, védőnő, gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Felelős: hatósági és szociális osztályvezető 2. Önkormányzat, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft. Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fogyatékkal élők esélyegyenlőségét célzó adatbázis létrehozása 2. Strandfürdő akadálymentesítése 3. Támogató Szolgálat működtetése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat, Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Felelős: hatósági és szociális osztályvezető. 2. Önkormányzat, Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Sellye Kommunális Beruházó és Szolgáltató Kft. Felelős: polgármester 3. Önkormányzat, Baranya Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat. Felelős: polgármester

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

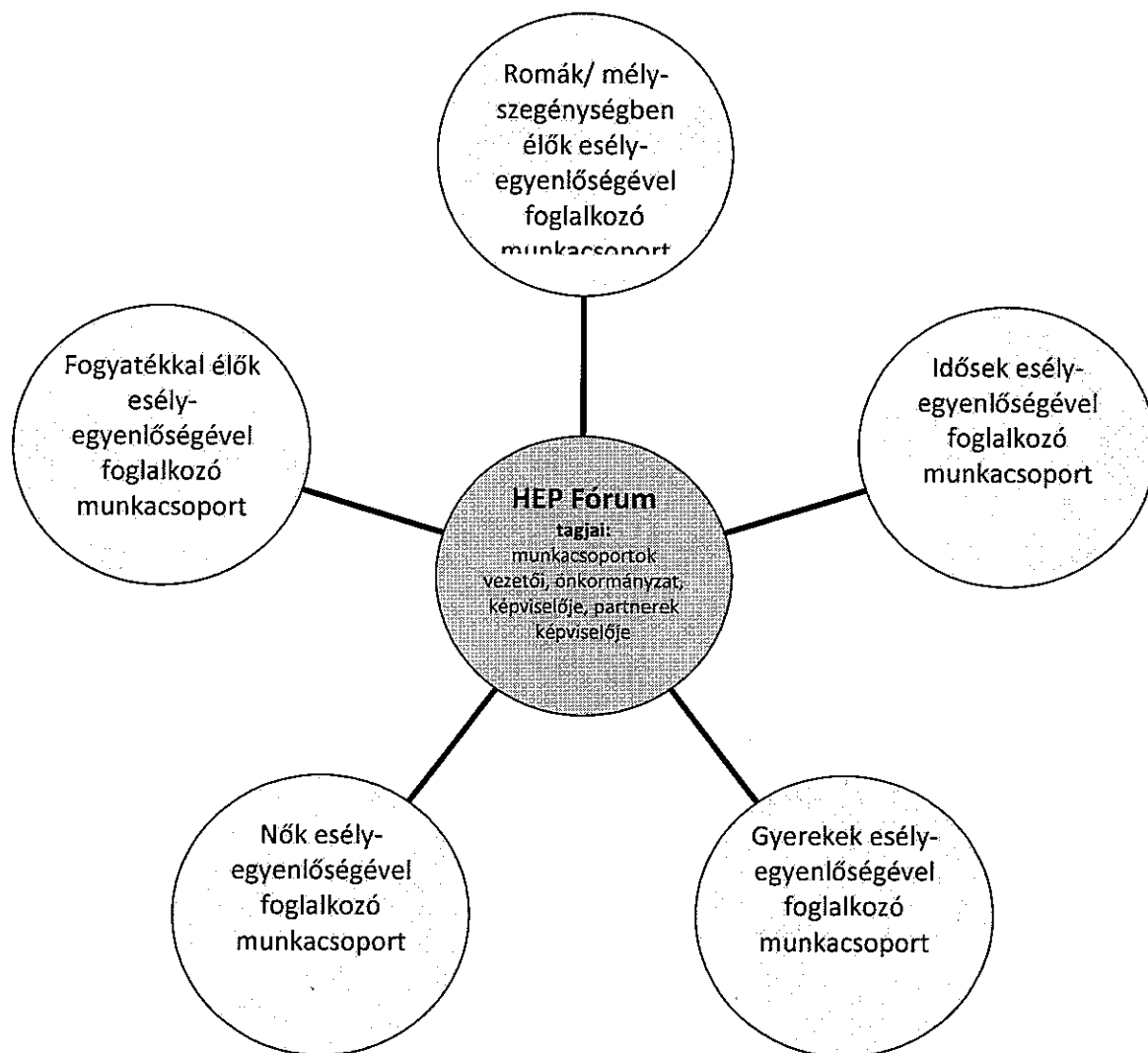
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a hatósági és szociális osztályvezető felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sellye város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Sellye város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Sellye Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴										Alírá ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.